EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 05 11
COM(2020) 191 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

dėl tam tikrų naujų reikalavimų, nustatytų 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/55/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacijos sistemą (IMI reglamentas), įgyvendinimo

{SWD(2020) 79 final}

TURINYS

1. ĮVADAS 2

2. TAISYKLIŲ MODERNIZAVIMAS, SIEKIANT XXI AMŽIUJE PALENGVINTI SAUGŲ JUDUMĄ 3

3. ĮGYVENDINIMAS VALSTYBĖSE NARĖSE 7

3.1 Parama perkėlimui į nacionalinę teisę 7

3.2 Vėlavimo perkelti į nacionalinę teisę atvejai ir vykdymo užtikrinimo veiksmai 7

3.3 Įgyvendinimas valstybėse narėse. Dabartinė padėtis 9

Sektorių profesijoms taikomų suderintų būtiniausių rengimo reikalavimų perkėlimas į nacionalinę teisę 10

Bendrieji rengimo principai (struktūros arba testai) 12

Bendroji pripažinimo sistema ir laikinas paslaugų teikimas 14

Teisė iš dalies užsiimti profesine veikla 15

Kalbos mokėjimo tikrinimas 16

Profesinė praktika 17

Vidaus rinkos informacinė sistema 18

Europos profesinė kortelė ir įspėjimo mechanizmas 19

Prieiga prie informacijos internete, galimybės atlikti procedūras internetu ir biurokratijos mažinimas 22

Skaidrumo įpareigojimai 24

4. RUMUNIJOS SLAUGYTOJAMS SKIRTOS SPECIALIOS TOBULINIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI 28

5. NAUJAUSI POKYČIAI 30

6. IŠVADOS 32

1. ĮVADAS

2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo[1] tikslas buvo supaprastinti abipusio profesinių kvalifikacijų pripažinimo tvarką konsoliduojant nuo XX a. septintojo dešimtmečio priimtas specialiąsias direktyvas. Savo 2011 m. spalio 27 d. Komunikate[2] Komisija pažymėjo, kad reikia toliau modernizuoti ES teisę šioje srityje. Todėl 2013 m. lapkričio 20 d. buvo priimta Pakeitimų direktyva 2013/55/ES[3], kuria, siekiant modernizuoti ir palengvinti saugų specialistų judumą visoje Europoje, padaryta keletas profesinių kvalifikacijų pripažinimo sistemos pakeitimų[4].

Ši ataskaita grindžiama Peržiūrėtos direktyvos 60 straipsnio 2 dalimi. Joje nagrinėjami visi pagrindiniai šios srities ES teisės modernizavimo aspektai, įskaitant konkrečius įgyvendinimo klausimus, nurodytus 60 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje (Europos profesinė kortelė, vadinamųjų sektorių profesijų žinių, įgūdžių ir kompetencijų atnaujinimas ir bendrieji rengimo principai). Šioje ataskaitoje pateikiami Rumunijos slaugytojams skirtos specialios tobulinimo programos įgyvendinimo rezultatai; jais bus remiamasi peržiūrint nuostatas dėl Rumunijos bendrosios praktikos slaugytojams taikomo įgytų teisių režimo. Paskutiniame šios ataskaitos skyriuje pateikiama keletas išvadų.

Ši ataskaita grindžiama nacionalinių įgyvendinimo priemonių, apie kurias valstybės narės pranešė Komisijai pagal Pakeitimų direktyvos 2013/55/ES 3 straipsnio 5 dalį, apžvalga[5], valstybių narių du kartus per metus teikiamomis Peržiūrėtos direktyvos taikymo ataskaitomis[6] ir informacija, kurią Komisija sukaupė imdamasi veiksmų šios direktyvos vykdymui valstybėse narėse užtikrinti ir jos taikymui stebėti.

Ši ataskaita nėra išsamus vertinimas, kaip apibrėžta Geresnio reglamentavimo gairėse[7]. Prie jos pridedamas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, kurį sudaro šios dalys:

- I dalis (2014 m. Įgyvendinimo planas);
- II dalis (Pakeitimų direktyvos 2013/55/ES perkėlimas į nacionalinę teisę valstybėse narėse);
- III dalis (Pagrindiniai probleminiai klausimai, iškelti pažeidimo nagrinėjimo procedūrų dėl nacionalinių nuostatų neatitikties Peržiūrėtos direktyvos reikalavimams metu);
- IV dalis (Statistiniai duomenys apie naudojimąsi Vidaus rinkos informacine sistema);
- V dalis (Rumunijos slaugytojams skirtos specialios tobulinimo programos įgyvendinimo rezultatai).

[1] OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

[2] „Bendrosios rinkos aktas. Dvylika svertų augimui skatinti ir pasitikėjimui stiprinti „Bendros pastangos skatinti naująjį augimą“, COM(2011) 206 *final*.

[3] OL L 354, 2013 12 28, p. 132.

[4] Direktyva 2005/36/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva 2013/55/ES, vadinama Peržiūrėta direktyva.

[5] Pateikiama adresu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/NIM/?uri=celex:32013L0055.

[6] Pagal Peržiūrėtos direktyvos 60 straipsnio 1 dalį nuo 2007 m. spalio 20 d. valstybės narės turi kas dvejus metus pateikti Komisijai sistemos taikymo ataskaitą. Į šias ataskaitas įtraukiama priimtų sprendimų statistinė suvestinė ir pagrindinių šios direktyvos taikymo problemų aprašas.

[7] Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Geresnio reglamentavimo gairės“, SWD(2017) 350.

2. TAISYKLIŲ MODERNIZAVIMAS, SIEKIANT XXI AMŽIUJE PALENGVINTI SAUGŲ JUDUMĄ

Pakeitimais, padarytais Pakeitimų direktyva 2013/55/ES, daugiausia dėmesio buvo skiriama profesinių kvalifikacijų pripažinimo sistemos modernizavimui ir jos pritaikymui prie kintančios darbo rinkos. Juose itin pabrėžiamos galimybės pripažinimo procedūrų metu naudoti šiuolaikines technologijas, siekiant sumažinti biurokratiją ir sparčiau atlikti formalumus, taip sudarant sąlygas profesiniam judumui visoje Europoje. Taip buvo siekiama palengvinti specialistų kvalifikacijos pripažinimą, kartu užtikrinant aukštesnį vartotojų ir piliečių apsaugos lygį.

Šiame skyriuje apžvelgiami pagrindiniai pakeitimai, padaryti Pakeitimų direktyva 2013/55/ES.

Sektorių profesijoms taikomų suderintų rengimo reikalavimų atnaujinimas

Kad būtų atsižvelgiama į atitinkamų sričių profesijų ir profesinio rengimo pokyčius, buvo atnaujinti Peržiūrėtoje direktyvoje nustatyti sektorių profesijoms (gydytojams, slaugytojams, gydytojams odontologams, veterinarijos gydytojams, akušeriams, vaistininkams ir architektams) taikomi **suderinti būtiniausi rengimo reikalavimai**. Buvo padaryti nuostatų, susijusių su tokiais klausimais kaip priėmimo į rengimo programas reikalavimai, minimali rengimo trukmė, būtiniausių žinių, įgūdžių ir kompetencijų sąrašai ir tam tikroms profesijoms priskirtos minimalios profesinės veiklos sąrašai, pakeitimai.

Nors buvo padaryti tam tikri nuostatų, susijusių su žiniomis, įgūdžiais ir kompetencijomis, pakeitimai, atitinkamai nepakeistos Peržiūrėtos direktyvos V priede išdėstytos būtiniausios studijų programos. Pagal Peržiūrėtą direktyvą Komisijai **suteikti įgaliojimai** toliau atnaujinti žinių ir įgūdžių reikalavimus ir Peržiūrėtos direktyvos V priede pateiktus mokymo dalykų sąrašus. Prireikus šie atnaujinimai galėjo būti atlikti tik vėliau, atsižvelgiant į visuotinai pripažintą mokslo ir technikos pažangą.

Naudodamasi šiais suteiktais įgaliojimais, Komisija taip pat gali atnaujinti šiuos V priedo aspektus: būtiniausią medicinos ir odontologijos specialistų mokymo kursų trukmę[8], medicinos ir odontologijos specialybių kategorijas[9] ir būtiniausius rengimo reikalavimus atitinkančios formalios kvalifikacijos įrodymų sąrašus[10].

2018 m. gegužės 7 d. Komisija paskelbė pirmąją naudojimosi jai suteiktais įgaliojimais ataskaitą[11]. Vėliau Komisijai suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus buvo automatiškai pratęsti iki 2024 m. sausio mėn.

Nauji automatinio pripažinimo būdai

Peržiūrėtoje direktyvoje numatyta galimybė nustatyti **bendruosius rengimo principus** (struktūras arba testus) ir išplėsti automatinio pripažinimo sistemą, į ją įtraukiant naujas

[8] Peržiūrėtos direktyvos 25 straipsnio 5 dalis ir 35 straipsnio 2 dalis.
[9] Peržiūrėtos direktyvos 26 straipsnis ir 35 straipsnio 5 dalis.
[10] Peržiūrėtos direktyvos 21a straipsnis.
[11] COM(2018) 263 *final*.

profesijas. Pagal šią naują sistemą profesinės organizacijos ir valstybių narių reguliavimo institucijos gali susitarti dėl bendro žinių, įgūdžių ir kompetencijų rinkinio (arba tinkamumo testo), būtino norint verstis tam tikra profesija. Tuo remdamosi, jos gali Komisijai teikti pasiūlymus dėl bendrosios rengimo struktūros arba testo. Pagal šias bendrąsias rengimo struktūras (arba išlaikius atitinkamus testus) įgyta kvalifikacija būtų automatiškai pripažįstama kitose valstybėse narėse. Pasinaudoti šia galimybe galima tais atvejais, kai atitinkama profesija (arba atitinkamas profesinis rengimas) jau reglamentuojami bent trečdalyje valstybių narių.

Įsisteigimo ir paslaugų teikimo kitoje valstybėje narėje palengvinimas

Peržiūrėtoje direktyvoje taip pat sprendžiamos konkrečios problemos, kurių kyla vertinant prašymus dėl kvalifikacijos pripažinimo pagal **bendrąją** pripažinimo **sistemą**, visų pirma susijusios su kvalifikacijos lygių atnaujinimu, specialistų judumu tarp valstybių narių, kuriose jų profesija reglamentuojama, ir valstybių narių, kuriose ši profesija nereglamentuojama, ir kompensacinių priemonių taikymu. Visų pirma, ja užtikrinta, kad institucijos kvalifikacijos lygiais galėtų naudotis tik kaip pradine lyginamosios analizės priemone ir kad vien šių lygių skirtumais nebūtų galima remtis kaip pagrindu atmesti paraiškas dėl pripažinimo[12]. Valstybės narės dėl trumpesnės rengimo trukmės nebegali taikyti kompensacinių priemonių (jos turi įrodyti, kad esama esminių rengimo skirtumų). Nacionalinės valdžios institucijos turi tinkamai pagrįsti taikomas kompensacines priemones ir užtikrinti, kad būtų reguliariai rengiami tinkamumo testai.

Tiek įsisteigimo pagal bendrąją pripažinimo sistemą, tiek laikino paslaugų teikimo atvejais specialistams iš **šalies, kurioje jų profesija nereglamentuojama**, nebereikia įrodyti, kad per pastaruosius 10 metų jie yra sukaupę dvejų metų profesinę patirtį (pakanka turėti vienų metų reikalaujamą **profesinę patirtį**).

Peržiūrėtoje direktyvoje taip pat paaiškinta, kad, pateikę išankstinę deklaraciją dėl **laikino arba kartkartinio paslaugų teikimo**, paslaugų teikėjai turi teisę užsiimti profesine veikla ir ja verstis visoje priimančiojoje valstybėje narėje. Joje taip pat patikslintas laikotarpis, per kurį pagal Peržiūrėtos direktyvos 7 straipsnio 4 dalį turi būti patikrinta visuomenės sveikatos ir saugos srityje dirbančių specialistų profesinė kvalifikacija prieš jiems pirmą kartą teikiant paslaugas.

Naujos taisyklės, susijusios su teise iš dalies užsiimti profesine veikla, profesine praktika ir kalbos mokėjimo patikrinimais

Remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika[13], Peržiūrėtoje direktyvoje nustatytas **teisės iš dalies užsiimti profesine veikla** principas, taikomas tais atvejais, kai įvairiose šalyse skiriasi tam tikrai reglamentuojamai profesijai priskiriama veikla. Tai gali būti

[12] Yra tik viena šios taisyklės išimtis – atvejai, kai specialistas yra įgijęs žemiausio lygio (t. y. a lygio) kvalifikaciją ir siekia verstis savo profesija priimančiojoje šalyje, kurioje taikomi aukščiausio lygio (t. y. e lygio) kvalifikacijos reikalavimai; tokiais atvejais institucijos gali atmesti jo pateiktą paraišką dėl pripažinimo.

[13] 2006 m. sausio 19 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimas *Colegio de ingenieros de caminos, canales y puertos*, C-330/03, ECLI:EU:C:2006:45.

naudinga specialistams, kurie dirba tikrame vienos šalies ekonomikos sektoriuje, o valstybėje narėje, į kurią jie nori persikelti, savaime nėra tokios sektoriaus profesijos.

Šiuo metu Peržiūrėta direktyva valstybės narės įpareigojamos **pripažinti** kitose valstybėse narėse atliktą **profesinę praktiką**, jeigu šis profesinės praktikos laikotarpis yra privalomas, kad būtų galima verstis reglamentuojama profesija.

Pagal ją priimančiosios valstybės narės taip pat gali atlikti sistemingus **kalbos mokėjimo patikrinimus**, tačiau tai taikoma tik profesijomis, kurios daro poveikį pacientų saugai, besiverčiantiems asmenims. Kalbos mokėjimo patikrinimai turėtų būti atliekami tik priimančiajai valstybei narei pripažinus kvalifikaciją, jų metu turėtų būti tikrinamas tik vienos priimančiosios valstybės narės valstybinės arba administracinės kalbos mokėjimas ir jie turėtų būti proporcingi vykdomai veiklai.

Privalomas naudojimasis Vidaus rinkos informacine sistema

Šioje direktyvoje nustatyta, kad naudotis Vidaus rinkos informacine sistema (angl. **IMI**) privaloma tiek vykdant **administracinius mainus**, tiek **pranešant apie kvalifikacijas**, kurias reikia turėti norint atitikti suderintus būtiniausius rengimo reikalavimus, t. y. peržiūrėtos Direktyvos V priede išvardytas kvalifikacijas. Be to, IMI platformoje valdomos dvi naujos priemonės, įdiegtos atlikus pastarąją šios direktyvos peržiūrą, t. y. **Europos profesinė kortelė** ir **įspėjimo mechanizmas**.

Naujos priemonės, kuriomis siekiama palengvinti saugų specialistų judumą visoje ES

Europos profesinė kortelė – tai novatoriška priemonė, kuria siekiama supaprastinti pripažinimo procedūras ir kuri išduodama kaip elektroninis pažymėjimas. Ji grindžiama tvirtesniu kilmės valstybės narės ir priimančiosios valstybės narės institucijų tarpusavio bendradarbiavimu ir sistemingu IMI naudojimu, laikantis Komisijos įgyvendinamos politikos, kuria siekiama skatinti bendrąją skaitmeninę rinką. Europos profesinė kortelė gali būti išduodama asmenims, besiverčiantiems profesijomis, kurios atitinka tam tikras sąlygas, susijusias su judumu (arba judumo galimybėmis), valstybių narių, kuriose ta profesija reglamentuojama, skaičiumi ir suinteresuotųjų subjektų išreikštu susidomėjimu[14].

Siekiant užtikrinti, kad dėl didesnio profesinio judumo nesumažėtų vartotojų ir pacientų saugos lygis, Peržiūrėtoje direktyvoje reikalaujama, kad visoms valstybėms narėms savo iniciatyva būtų siunčiami **įspėjimai** dėl specialistų, kuriems vienoje iš valstybių narių buvo apribota teisė užsiimti su sveikatos arba vaikų priežiūra susijusia profesine veikla, arba dėl specialistų, kurie, teikdami paraiškas, mėgino naudotis suklastotais dokumentais.

Paprastesnė prieiga prie informacijos, daugiau galimybių atlikti procedūras ir biurokratijos mažinimas

Valstybės narės yra aiškiai įpareigotos užtikrinti, kad visa **informacija** apie visų reglamentuojamų profesijų kvalifikacijų pripažinimą būtų teikiama **kontaktiniuose**

[14] Peržiūrėtos direktyvos 4a straipsnio 7 dalis.

centruose, įsteigtuose pagal Direktyvą 2006/123/EB[15] (Paslaugų direktyvą), kuri tuo metu, kai buvo atliekama Direktyvos 2005/36/EB peržiūra, jau buvo taikoma. Specialistai turėtų galėti Peržiūrėtoje direktyvoje nurodytas **procedūras ir formalumus atlikti** internetu, pasitelkdami kontaktinius centrus arba už atitinkamą profesiją atsakingas kompetentingas institucijas. Kiekvienoje valstybėje narėje veikiančiuose **pagalbos centruose** atskirais atvejais turi būti teikiamos konsultacijos ir pagalba.

Didesnis reglamentavimo reikalavimų skaidrumas

Valstybės narės turėjo pateikti informaciją apie esamas reglamentuojamas profesijas ir profesijas, kuriomis besiverčiančių asmenų kvalifikacija, prieš jiems pirmą kartą laikinai arba kartais teikiant paslaugas, turi būti patikrinta, ir nuolat atnaujinti šią informaciją. Be to, valstybės narės atliko jose kylančių kliūčių, dėl kurių ribojama teisė užsiimti ir galimybės verstis reglamentuojama profesine veikla, abipusį vertinimą. Peržiūrėta direktyva valstybės narės taip pat įpareigotos nuolat pranešti apie visus panaikintus arba sušvelnintus reikalavimus, taip pat apie visus naujus arba iš dalies pakeistus reikalavimus, kartu pateikiant jų proporcingumo paaiškinimus.

[15] 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje, OL L 376, 2006 12 27, p. 376.

3. ĮGYVENDINIMAS VALSTYBĖSE NARĖSE

3.1 Parama perkėlimui į nacionalinę teisę

Pripažindama, kad, norint sėkmingai modernizuoti ES teisę ir sukurti naują kvalifikacijų pripažinimo sistemą, labai svarbu tinkamai ir laiku įgyvendinti Peržiūrėtą direktyvą, Komisija dėjo visas pastangas, kad palengvintų valstybių narių atliekamą darbą. Vyko reguliarūs pagal šią direktyvą sudarytų ekspertų grupių[16] susitikimai, o Komisija surengė dvišalius susitikimus su valstybėmis narėmis. Siekdama didinti informuotumą ir keistis nuomonėmis apie pagrindinius darbo modernizavimo srityje aspektus, Komisija surengė aukšto lygio konferenciją[17], kurioje aktyviai dalyvavo Europos Parlamentas, Taryba ir keletas profesinių organizacijų bei kompetentingų institucijų. Labiau techniniu lygmeniu Komisija kartu su valstybių narių ekspertais surengė keletą perkėlimo į nacionalinę teisę praktinių seminarų, kurių metu aptarė pagrindinius pakeitimus, ir dalyvavo valstybių narių surengtuose įgyvendinimo praktiniuose seminaruose. Atsižvelgdama į įgyvendinimo plane išdėstytus veiksmus (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento I dalį), Komisija valstybėms narėms jų prašymu toliau teikė pagalbą.

Tuo pat metu Komisija glaudžiai bendradarbiavo su valstybėmis narėmis, siekdama užtikrinti, kad būtų tinkamai įgyvendinami Peržiūrėtos direktyvos 59 straipsnyje nustatyti naujieji įpareigojimai, susiję su jų reglamentuojamų profesijų skaidrumu, abipusiu vertinimu ir proporcingumo vertinimais.

Padedama išorės rangovo, Komisija taip pat atliko išsamų nacionalinės teisės aktų, apie kuriuos pranešė valstybės narės, kokybės (atitikties) patikrinimą.

3.2 Vėlavimo perkelti į nacionalinę teisę atvejai ir vykdymo užtikrinimo veiksmai

Pakeitimų direktyvos 2013/55/ES perkėlimo į nacionalinę teisę terminas buvo 2016 m. sausio 18 d. Dauguma valstybių narių iki nustatyto termino neužbaigė perkėlimo į nacionalinę teisę procedūros. Iš valstybių narių du kartus per metus teikiamų ataskaitų (2016–2018 m.) matyti, kad valstybėms narėms, kurios šią direktyvą įgyvendina necentralizuotai (t. y. priimdamos įstatymus federaliniu, regionų ar provincijų lygmenimis), teko didesnė administracinė našta, nes jos turėjo suderinti daug teisės aktų, taip pat bendradarbiauti su daugiau atsakingų institucijų ir jas įtraukti. Valstybės narės, priėmusios palyginti mažiau sprendimų dėl pripažinimo, pranešė, kad pripažinimo procesai yra sudėtingi ir kad sunku sukaupti ir išlaikyti reikiamą kompetenciją.

Komisijos tarnybų darbinio dokumento II dalyje pateikiama išsamesnė valstybių narių pranešimų apie nacionalines įgyvendinimo priemones apžvalga.

Netrukus po to, kai pasibaigė perkėlimo į nacionalinę teisę terminas, buvo pradėtos pažeidimo tyrimo procedūros. [18] Nemažai valstybių narių vėlavo užbaigti perkėlimo į nacionalinę teisę

[16] Profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatorių grupė.

[17] Konferencija „Profesinių kvalifikacijų direktyvos modernizavimas. Saugus judumas“ (Briuselis, 2014 m. vasario 12 d.).

[18] 2016 m. kovo mėn. Komisija pradėjo nagrinėti 22 atvejus, susijusius su nepranešimu apie perkėlimo priemones. Žr. Komisijos pranešimus spaudai MEMO/16/3125 ir IP/17/4773.

procesą. 2018 m. kovo mėn. Komisija baigė nagrinėti paskutinius pažeidimų, susijusių su nepranešimu apie perkėlimo priemones, atvejus. Vėliau Komisija tikrino, ar nacionalinės teisės aktai ir administracinė praktika, apie kuriuos buvo pranešta, atitinka Peržiūrėtos direktyvos reikalavimus, ir prireikus pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras.

2018 m. liepos 19 d. Komisija pradėjo pirmąsias pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš 27 valstybes nares[19] dėl to, kad jų nacionalinės teisės aktai ir praktika neatitinka Peržiūrėtos direktyvos[20]. Šių 1-osios grupės pažeidimo nagrinėjimo procedūrų metu buvo sprendžiami nauji Peržiūrėtos direktyvos veikimui labai svarbūs klausimai, visų pirma susiję su naująja Europos profesine kortele, įspėjimo mechanizmu, teise iš dalies užsiimti profesine veikla, kalbos mokėjimo reikalavimų proporcingumu ir pagalbos centrų steigimu. Be to, Komisija, atsižvelgdama į savo 2017 m. sausio mėn. Komunikatą dėl profesinių paslaugų reglamentavimo reformų rekomendacijų[21], iškėlė klausimus, susijusius su profesinių paslaugų reglamentavimo kliūčių skaidrumu ir proporcingumu.

Įvertinusi valstybių narių pateiktus atsakymus į minėtus oficialius pranešimus, Komisija 2019 m. kovo 7 d. pagal prieš 26 valstybes nares pradėtas pažeidimo nagrinėjimo procedūras ėmėsi tolesnių veiksmų. Ji 24 valstybėms narėms[22] išsiuntė pagrįstas nuomones ir dviem valstybėms narėms[23] – papildomus oficialius pranešimus dėl to, kad jų nacionalinės teisės aktai ir praktika neatitinka peržiūrėtų ES profesinių kvalifikacijų pripažinimo taisyklių[24]. Šios procedūros vis dar vykdomos, išskyrus vieną atvejį, kai procedūra buvo nutraukta, nes atitinkama valstybė narė įvykdė keliamus reikalavimus.

2019 m. sausio 24 d. Komisija prieš 27 valstybes nares[25] pradėjo kitas pažeidimo nagrinėjimo procedūras (2-oji pažeidimo nagrinėjimo procedūrų grupė) dėl to, kad jų nacionalinės taisyklės ir praktika neatitiko kitų pagrindinių šios direktyvos nuostatų. Jos buvo pradėtos dėl to, kad buvo nesilaikoma taisyklių, susijusių su įsisteigimo laisve, laisve teikti paslaugas, profesijomis, kurių kvalifikacija automatiškai pripažįstama remiantis suderintais būtiniausiais rengimo reikalavimais, dokumentais ir formalumais, profesinės praktikos pripažinimu ir administraciniu bendradarbiavimu[26]. 2019 m. lapkričio 27 d. Komisija 22 valstybėms narėms[27] išsiuntė pagrįstas nuomones, o keturioms valstybėms narėms[28] – papildomus oficialius pranešimus. Šios procedūros vis dar vykdomos.

[19] Visas ES valstybes nares, išskyrus Lietuvą.
[20] Žr. Komisijos pranešimą spaudai MEMO/18/4486.
[21] COM(2016) 0820 *final*.
[22] Airijai, Austrijai, Belgijai, Bulgarijai, Danijai, Graikijai, Ispanijai, Italijai, Jungtinei Karalystei, Kiprui, Kroatijai, Lenkijai, Liuksemburgui, Maltai, Nyderlandams, Portugalijai, Prancūzijai, Rumunijai, Slovakijai, Slovėnijai, Suomijai, Švedijai, Vengrijai ir Vokietijai.
[23] Estijai ir Latvijai.
[24] Žr. Komisijos pranešimą spaudai MEMO/19/1472.
[25] Visas valstybes nares, išskyrus Daniją.
[26] Žr. Komisijos pranešimą spaudai IP/19/467.
[27] Visoms valstybėms narėms, išskyrus Belgiją, Daniją, Ispaniją, Maltą ir Vokietiją.
[28] Ispanijai ir Belgijai (2019 m. spalio 10 d.); Maltai ir Vokietijai (2019 m. lapkričio 27 d.).

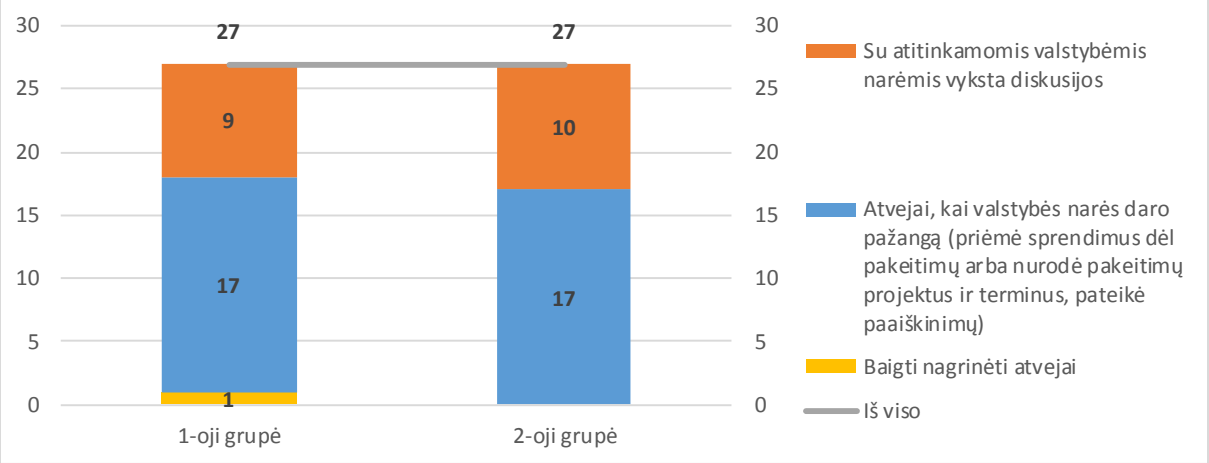
Nors imantis šių vykdymo užtikrinimo veiksmų daugiausia dėmesio buvo skiriama pagrindiniams pakeitimams, padarytiems Pakeitimų direktyva 2013/55/ES, taip pat buvo nagrinėjamas bendro Peržiūrėtos direktyvos perkėlimo į nacionalines teisines sistemas klausimas. Tai buvo pirmasis sistemingas ir išsamus nacionalinių kvalifikacijų pripažinimo pagal šią direktyvą teisinių sistemų vertinimas.

Be to, 2019 m. birželio 6 d. visoms 28 valstybėms narėms buvo išsiųsti specialūs oficialūs pranešimai, kuriuose jų buvo prašoma gerinti pagal Paslaugų direktyvą įsteigtų kontaktinių centrų veikimą. Šis prašymas taip pat apėmė informaciją ir procedūras, susijusias su kvalifikacijų pripažinimu (Peržiūrėtos direktyvos 57 ir 57a straipsniai), kad būtų galima sukurti paslaugų teikėjams ir specialistams skirtus patogius naudoti, vieno langelio principu grindžiamus centrus[29]. Šios pažeidimo nagrinėjimo procedūros vis dar vykdomos.

3.3 Įgyvendinimas valstybėse narėse. Dabartinė padėtis

Įvertinusi perkėlimo į nacionalinę teisę priemones ir priemones, kurių imtasi taisyklių vykdymui užtikrinti, Komisija nustatė, kad valstybės narės, įgyvendindamos Peržiūrėtą direktyvą, daro pažangą, tačiau nevienodai sėkmingai. Kaip matyti iš toliau pateikiamos 1 diagramos, valstybių narių pastangos veiksmingai pagerėjo Komisijai ėmusis vykdymo užtikrinimo veiksmų.

1 diagrama. Atvejų, kai valstybės narės daro pažangą, skaičius, palyginti su atvejų, kai su atitinkamomis valstybėmis narėmis vyksta diskusijos dėl vieno ar kelių klausimų, susijusių su neatitiktimis reikalavimams, skaičiumi (2020 m. kovo mėn.)

Tolesniame poskyryje apžvelgiama, kaip valstybėse narėse įgyvendinama Peržiūrėta direktyva, įskaitant pagrindinius pakeitimus, padarytus siekiant atnaujinti taisykles. Ši apžvalga grindžiama pagrindiniais pirmiau apibūdintų veiksmų rezultatais, visų pirma atitikties vertinimu ir kita turima informacija. Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalyje pateikiama išsamesnė pagrindinių probleminių klausimų, iškeltų pažeidimo nagrinėjimo procedūrų metu, apžvalga.

[29] Žr. Komisijos pranešimą spaudai MEMO/19/2772.

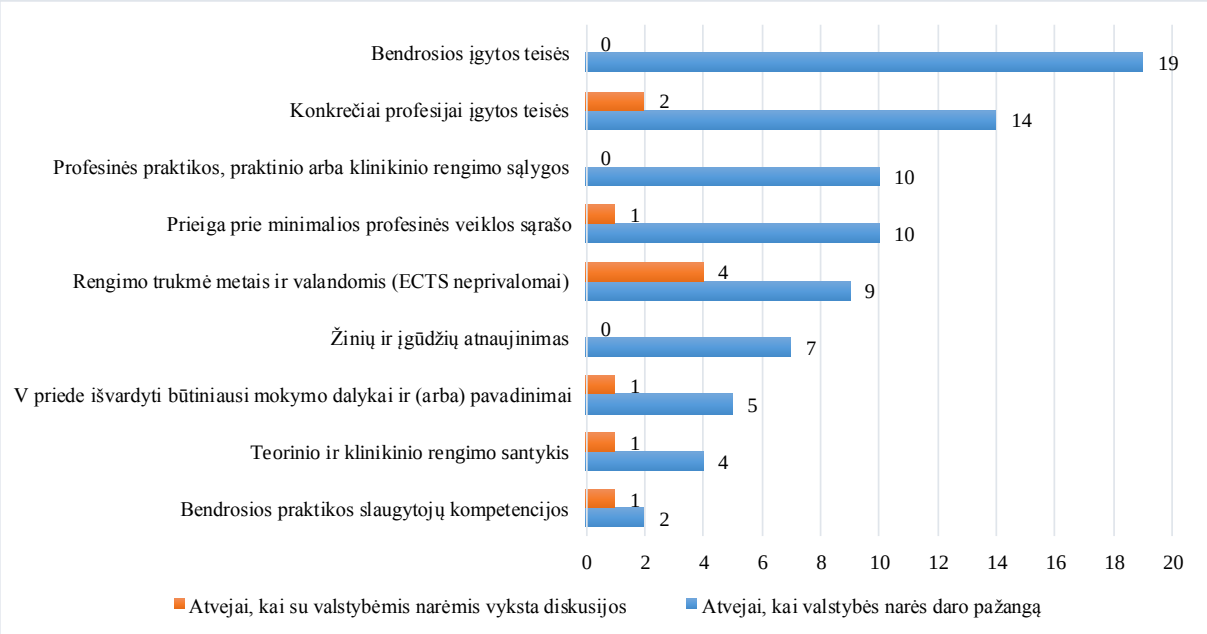
Sektorių profesijoms taikomų suderintų būtiniausių rengimo reikalavimų perkėlimas į nacionalinę teisę

Suderinti būtiniausi rengimo reikalavimai (priėmimo į rengimo programas reikalavimai, būtiniausia rengimo trukmė, būtiniausių žinių, įgūdžių ir kompetencijų sąrašai ir minimalios tam tikrai profesijai priskirtos profesinės veiklos sąrašai) yra automatinio kvalifikacijų pripažinimo valstybėse narėse pagrindas. Be to, specialistų kvalifikacija gali būti automatiškai pripažįstama remiantis bendrosiomis arba konkrečiomis įgytomis teisėmis.

Iš Komisijos atlikto perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių vertinimo matyti, kad valstybėse narėse iš esmės tinkamai įgyvendinami atnaujinti sektorių profesijoms taikomi **suderinti būtiniausi rengimo reikalavimai**. Vis dėlto Komisija, norėdama išspręsti keletą konkrečių klausimų, turėjo imtis pažeidimo nagrinėjimo priemonių. Daugeliu atvejų valstybės narės, atsakydamos į oficialius pranešimus ir pagrįstas nuomones, pranešė apie būtinus nacionalinių nuostatų pakeitimus arba nurodė konkrečius šių pakeitimų priėmimo terminus. Su likusiomis valstybėmis narėmis šiuo metu vyksta diskusijos.

Visų pirma, neatitikties reikalavimams atvejai konkrečiose valstybėse narėse buvo susiję su pagrindiniais probleminiais klausimais, nurodytais toliau pateikiamoje 2 diagramoje (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalies lentelę „Sektorių profesijos“).

2 diagrama. Valstybių narių, kuriose kyla pagrindinių probleminių klausimų, susijusių su neatitiktimis sektorių profesijų reikalavimams, skaičius (2020 m. kovo mėn.)

Galimi žinių ir įgūdžių reikalavimų ir mokymo dalykų sąrašų atnaujinimai ateityje priimant deleguotuosius aktus

Pagal Peržiūrėtą direktyvą Komisijai suteikti įgaliojimai prireikus ir atsižvelgiant į visuotinai pripažintą mokslo ir technikos pažangą toliau atnaujinti žinių ir įgūdžių reikalavimus ir Peržiūrėtos direktyvos V priede nurodytus mokymo dalykų sąrašus.

Šiomis aplinkybėmis Komisija, atlikdama perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių peržiūrą, 2017–2018 m. užsakė atlikti tyrimą, kad, prieš priimant informacija grindžiamą sprendimą dėl to, ar reikia toliau keisti bendrosios praktikos slaugytojams taikomas Peržiūrėtos direktyvos nuostatas, ir jeigu taip – kokiu mastu, būtų surinkta pagrindinė informacija ir atliktas nepriklausomas vertinimas[30].

Atliekant šį tyrimą bus išnagrinėti šiuo metu visose ES šalyse, ELPA valstybėse (Islandijoje, Lichtenšteine, Norvegijoje ir Šveicarijoje) ir Jungtinėje Karalystėje taikomi nacionaliniai bendrosios praktikos slaugytojų teorinio ir klinikinio rengimo, taip pat žinių ir įgūdžių, kuriuos jie turėtų įgyti tokio rengimo metu, reikalavimai. Atliekant šią analizę daugiausia dėmesio skiriama pastangoms nustatyti visus valstybėse narėse taikomus reikalavimus, kuriais viršijami Peržiūrėtoje direktyvoje nustatyti būtiniausi rengimo reikalavimai, ir vertinama, ar šie reikalavimai atitinka derinimo prie visuotinai pripažintos mokslo ir technikos pažangos principą. Atliekant šį tyrimą taip pat bus įvertinti nustatyti reikalavimai ir pateikta pasiūlymų dėl būtinybės peržiūrėti bendrosios praktikos slaugytojams taikomus žinių ir įgūdžių reikalavimus ir jų mokymo dalykų sąrašus.

2019 m. lapkričio 12 d. Briuselyje buvo surengtas suinteresuotųjų subjektų praktinis seminaras, kuriame buvo pristatyti ir su nacionalinėmis valdžios institucijomis, mokymo įstaigomis ir nacionaliniu bei ES ir (arba) ELPA lygmenimis veikiančiais šios profesijos atstovais aptarti preliminarūs šio tyrimo rezultatai. 2019 m. lapkričio 27 d., pasitelkus profesinių kvalifikacijų pripažinimo nacionalinius koordinatorius, dėl preliminarių rezultatų taip pat buvo surengtos konsultacijos su valstybėmis narėmis. 2020 m. sausio 21 d. šie preliminarūs rezultatai buvo pateikti profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatorių grupei, kad ji juos aptartų savo posėdyje.

Iš preliminarių šio tyrimo rezultatų, grindžiamų suinteresuotųjų subjektų pateikta informacija, matyti, kad galima pateikti keletą pasiūlymų dėl galimo bendrosios praktikos slaugytojams taikomų žinių ir įgūdžių reikalavimų ir jų mokymo dalykų sąrašo atnaujinimo. Šis tyrimas bus baigtas ir paskelbtas 2020 m. Paskui Komisija, siekdama įvertinti būtinybę imtis tolesnių veiksmų, galutines išvadas aptars profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatorių grupėje.

Tuo pat metu Komisija paskelbė dar vieną kvietimą teikti pasiūlymus dėl gydytojo odontologo ir vaistininko profesijų[31]. Atliekant šiuos tyrimus daugiausia dėmesio bus skiriama būtinybei atnaujinti šioms profesijoms taikomus žinių ir įgūdžių reikalavimus ir jų mokymo dalykų sąrašus.

[30] Kvietimai teikti pasiūlymus Nr. 628/PP/GRO/IMA/17/1131/9580 (užbaigtas paskelbus sprendimą neskirti sutarties) ir Nr. 711/PP/GRO/IMA/18/1131/11026 (šiuo metu atliekamas tyrimas).

[31] Kvietimas teikti pasiūlymus Nr. 2019/S 144-353631 (užbaigtas paskelbus sprendimą neskirti sutarties), kvietimas teikti pasiūlymus skelbiamas adresu https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-display.html?cftId=5139.

Kiti deleguotieji aktai, susiję su sektorių profesijomis

Remiantis Peržiūrėtos direktyvos 21a straipsnio 4 dalimi, Komisija taip pat įgaliojama priimti **deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami** Peržiūrėtos direktyvos **V priede** pateikti **formalios kvalifikacijos įrodymų sąrašai**, kuriais grindžiamas automatinis pripažinimas.

Po pastarosios šios direktyvos peržiūros valstybės narės, pranešdamos apie naujus sektorių profesijų kvalifikacijų, kurios pripažįstamos automatiškai, pavadinimus (taip pat pranešdamos apie senų kvalifikacijų pavadinimų ir rengimo programų pakeitimus), turi naudotis IMI[32]. Todėl, kad Komisija galėtų atnaujinti V priedą, būtina, kad valstybės narės per IMI greitai praneštų apie bet kokius kvalifikacijų pavadinimų pakeitimus. Iš valstybių narių du kartus per metus teikiamose ataskaitose pateiktos grįžtamosios informacijos matyti, jog norint užtikrinti automatinio pripažinimo sistemos veikimą, labai svarbu, kad būtų atnaujinami V priede pateikti diplomų sąrašai.

Nuo 2014 m. Komisija, remdamasi valstybių narių per IMI teikiamais pranešimais, reguliariai atnaujina šiuos V priede pateiktus sąrašus. Iki šiol Komisija yra priėmusi keturis deleguotuosius sprendimus, kuriais iš dalies keičiamas Peržiūrėtos direktyvos V priedas[33].

Daugiau informacijos apie tai, kaip pavienės valstybės narės naudojasi IMI pranešimams apie V priede nurodytus diplomus teikti, pateikiama pridedamo Komisijos tarnybų darbinio dokumento IV dalies 2 skyriuje.

Bendrieji rengimo principai (struktūros arba testai)

2019 m. birželio 24 d. įsigaliojo 2019 m. kovo 14 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/907, kuriuo pagal Peržiūrėtos direktyvos 49b straipsnį nustatomas bendrasis slidinėjimo instruktorių rengimo testas[34]. Tai – pirmasis atvejis, kai naująja priemone pasinaudota deleguotiesiems reglamentams priimti.

Bendrasis slidinėjimo instruktorių rengimo testas buvo parengtas aktyviai konsultuojantis su organizacijomis, atstovaujančiomis visų suinteresuotų ES šalių slidinėjimo instruktoriams. Tai – savanoriška slidinėjimo instruktorių įgytų kvalifikacijų automatinio pripažinimo pagal oficialią ES teisinę priemonę sistema. Atitinkamą kvalifikaciją turintys slidinėjimo instruktoriai gali laikyti techninių gebėjimų, taip pat su sauga susijusių kompetencijų įvertinimo testus. Šiuos standartizuotus testus sėkmingai išlaikiusių slidinėjimo instruktorių kvalifikacija gali būti pripažįstama automatiškai, kartu užtikrinant aukštą rengimo ir įgūdžių lygį. Vis dėlto Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/907 nesuderinami nacionalinio rengimo reikalavimai ir valstybėms narėms nenustatomi papildomo reglamentavimo įpareigojimai. Slidinėjimo instruktoriams, kurių kvalifikacija nepatvirtinta bendruoju rengimo

[32] Peržiūrėtos direktyvos 21a straipsnio 1 dalis.

[33] Komisijos deleguotieji sprendimai (ES) 2016/790, (ES) 2017/2113, (ES) 2019/608 ir (ES) 2020/548.

[34] 2019 m. kovo 14 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/907, kuriuo pagal peržiūrėtos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo 49b straipsnį nustatomas bendrasis slidinėjimo instruktorių rengimo testas (OL L 145, 2019 6 4, p. 7–18).

testu, toliau taikoma Peržiūrėtoje direktyvoje nustatyta bendroji kvalifikacijų pripažinimo tvarka.

Be šio pirmojo atvejo, kai buvo pasinaudota naująja priemone, Komisija, siekdama išnagrinėti galimybę nustatyti bendruosius rengimo principus, palaiko ryšius su kelių profesijų atstovais.

Apie 30 profesinių organizacijų išreiškė susidomėjimą galimybėmis nustatyti bendruosius rengimo principus, o valstybės narės nepateikė jokių oficialių pasiūlymų. Atlikus išsamesnę pareikšto susidomėjimo analizę paaiškėjo, kad keliais atvejais, pavyzdžiui, kalbant apie osteopatus, chiropraktikus ir kūno rengybos instruktorius, nepasiekta reikalaujama valstybių narių, kuriose ta profesija arba jos rengimas yra reglamentuojami, skaičiaus riba. Įgyvendinant kitus pasiūlymus galėtų būti išplėsta reglamentavimo nacionaliniu lygmeniu aprėptis, o tai galėtų daryti neigiamą poveikį teisei užsiimti profesine veikla ir judumui. Galiausiai tokios priemonės neatitiktų pagrindinio bendrųjų rengimo principų tikslo sudaryti sąlygas specialistams lengviau judėti valstybėse narėse.

Valstybės narės, su kuriomis buvo konsultuojamasi pasitelkiant koordinatorių grupę, iš esmės pritarė sumanymui nustatyti bendruosius inžinierių ir slidinėjimo instruktorių rengimo principus, tačiau atsargiai vertino galimybes nustatyti kitų profesijų bendruosius rengimo principus.

Komisija, siekdama išnagrinėti galimybę sukurti bendrąsias rengimo struktūras, užsakė atlikti du tyrimus. Vienas iš jų susijęs su sveikatos priežiūros pagalbiniais darbuotojais[35] (2015–2016 m.), o kitas – su inžinieriais[36] (2016–2017 m.).

Kalbant apie sveikatos priežiūros pagalbinius darbuotojus, atlikus minėtą tyrimą nustatyta, kad valstybėse narėse taikomi gana panašūs pagrindinių šiai profesijai reikalingų žinių, įgūdžių ir kompetencijų reikalavimai ir kad domimasi galimybėmis visoje Europoje apibrėžti sveikatos priežiūros pagalbinių darbuotojų vaidmenį, tačiau išsiskyrė nuomonės tokiais klausimais kaip reikalaujamo pasirengimo lygis, kvalifikacijos, kuri turi būti įgyta, lygis, galutinis specialistų savarankiškumo lygis ir galimas nenumatytas tokios struktūros sukūrimo poveikis nacionalinėms sveikatos priežiūros darbuotojų ir švietimo sistemoms.

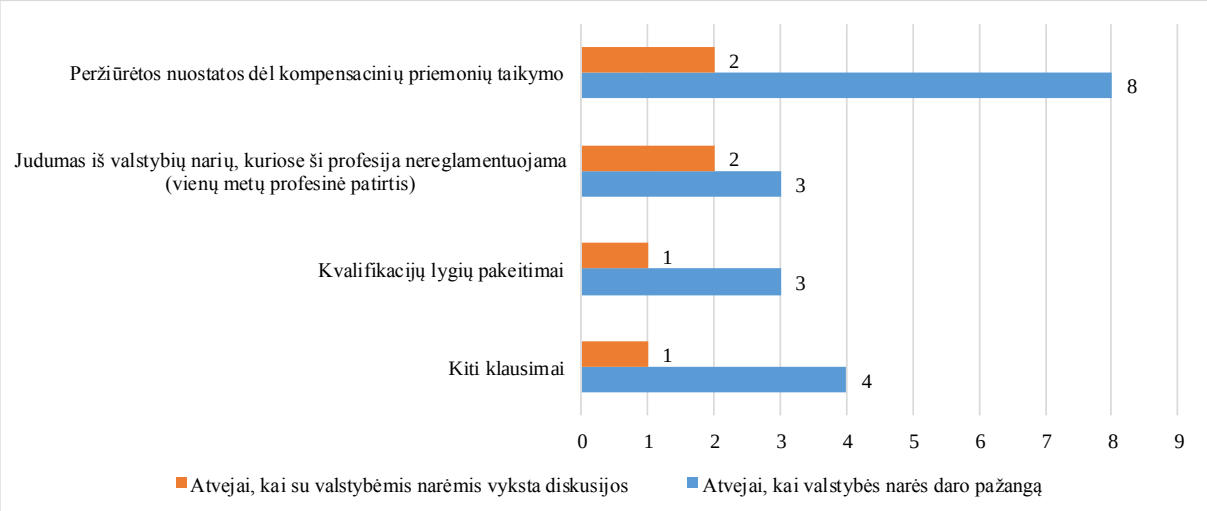
Kalbant apie inžinierius, atlikus šios profesijos analizę nustatyta, kad ši profesija reglamentuojama labai įvairiais metodais ir kad esama daug inžinerijos srities specialybių. Galiausiai įgyvendinant šį projektą daugiausia dėmesio buvo skiriama statybos inžinieriams. Nors pasiektas bendras sutarimas išplėtoti sumanymą sukurti inžinieriams skirtą struktūrą, keletas suinteresuotųjų subjektų (visų pirma valstybės narės, kuriose ši profesija nereglamentuojama) ir švietimo paslaugų teikėjų išreiškė abejonių dėl šios profesijos reglamentavimo proceso ir dėl galimo jo poveikio šalims, kuriose ši profesija nereglamentuojama, ir švietimo sistemai.

[35] *Core Competences of Healthcare Assistants in Europe (CC4HCA)*, pateikiamas adresu https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/workforce/docs/2018_corecompetences_healthcareassistants_en.pdf.
[36] Nepaskelbtas.

Bendroji pripažinimo sistema ir laikinas paslaugų teikimas

Beveik visos valstybės narės į nacionalinę teisę yra tinkamai perkėlusios peržiūrėtas nuostatas, susijusias su **bendrąja pripažinimo sistema**, išskyrus keletą atvejų, kai nesilaikoma reikalavimų, susijusių su, pvz., kvalifikacijos lygių pakeitimais, naujomis judumo iš šalių, kuriose atitinkama profesija nereglamentuojama, taisyklėmis ir kompensacinių priemonių nustatymu. Daugeliu atvejų valstybės narės padarė pažangą: jos, reaguodamos į pritaikytas pažeidimo nagrinėjimo priemones, ėmėsi veiksmų ir pranešė apie konkrečius iškeltų klausimų sprendimo būdus. Tik nedaugeliu atvejų su atitinkamomis valstybėmis narėmis vis dar vyksta diskusijos (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalies lentelę „Bendroji pripažinimo sistema“).

3 diagrama. Valstybių narių, kuriose kyla pagrindinių probleminių klausimų, susijusių su neatitiktimis bendrosios pripažinimo sistemos reikalavimams, skaičius (2020 m. kovo mėn.)

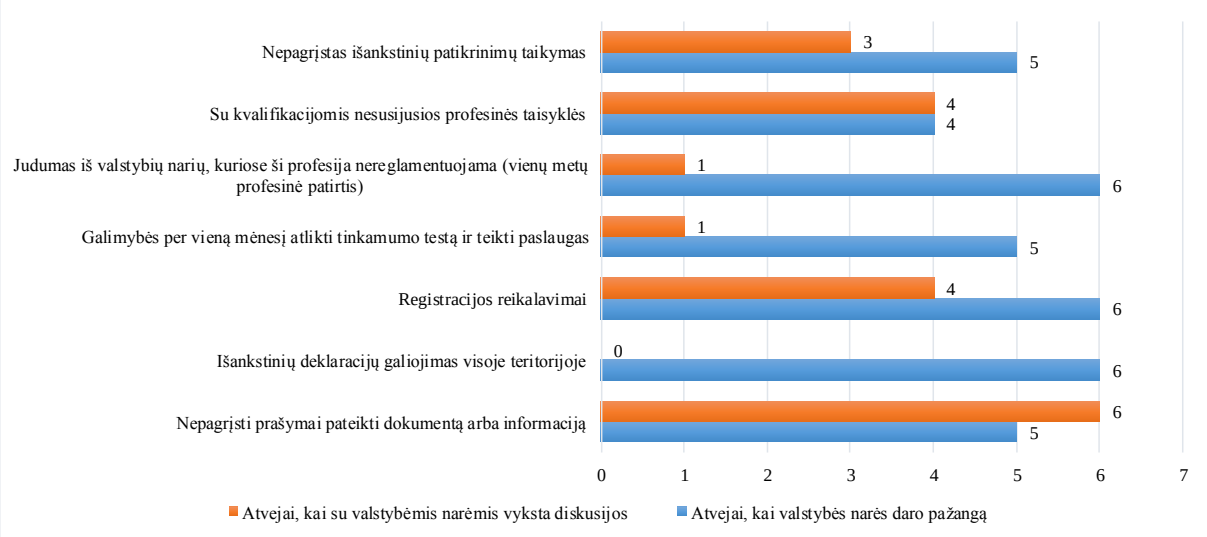

Nuoseklaus ir veiksmingo **nuostatų, kuriomis reglamentuojamos laikinai ir kartais teikiamos paslaugos**, įgyvendinimo užtikrinimas visose valstybėse narėse piliečių ir įmonių labui yra viena iš pagrindinių veiksmingos bendrosios reglamentuojamų profesijų paslaugų rinkos dalių. Tai labai svarbu norint užtikrinti SESV 56 straipsnio taikymą ir apsaugoti pagrindinę laisvę teikti paslaugas.

Kalbant apie Peržiūrėtos direktyvos II antraštinės dalies peržiūrėtų nuostatų, susijusių su laikinai ir kartais teikiamomis paslaugomis, įgyvendinimą, susirūpinimas buvo išreikštas dėl 21-os valstybės narės, o su aštuoniomis valstybėmis narėmis toliau vyksta diskusijos. Visų pirma, neatitikties reikalavimams atvejai šiose valstybėse narėse buvo susiję su pagrindiniais

probleminiais klausimais, nurodytais toliau pateikiamoje 4 diagramoje (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalies lentelę „Laikinas paslaugų teikimas“).

4 diagrama. Valstybių narių, kuriose kyla pagrindinių probleminių klausimų, susijusių su neatitiktimis laikino paslaugų teikimo reikalavimams, skaičius (2020 m. kovo mėn.)

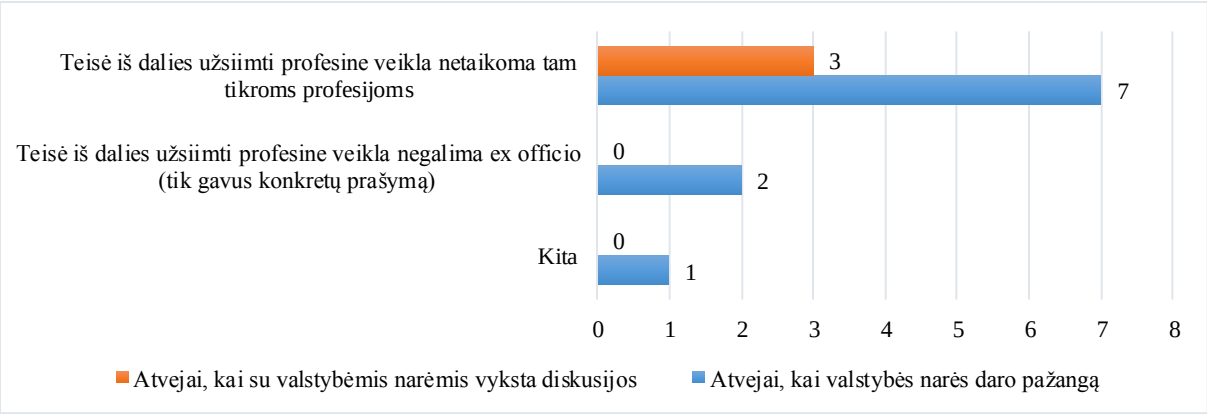
Komisijai ėmusis pažeidimo nagrinėjimo veiksmų, su keliomis valstybėmis narėmis vis dar vyksta diskusijos tokiais klausimais:

- nepagrįsti paklausimai apie teiktinas paslaugas arba prašymai pateikti dokumentus, kuriais viršijama tai, kas leidžiama pagal Peržiūrėtą direktyvą;
- išankstinių deklaracijų galiojimas visoje priimančiosios valstybės narės teritorijoje;
- registracijos reikalavimai, kuriais viršijama tai, kas leidžiama pagal Peržiūrėtos direktyvos 6 straipsnį;
- paslaugų teikėjų galimybės per vieną mėnesį po sprendimo priėmimo atlikti tinkamumo testą ir teikti paslaugas.

Teisė iš dalies užsiimti profesine veikla

Kalbant apie naujųjų taisyklių, susijusių su **teise iš dalies užsiimti profesine veikla**, įgyvendinimą, susirūpinimas kilo dėl 12 valstybių narių. Visų pirma, Komisijos vykdymo užtikrinimo veiksmais buvo siekiama išspręsti du pagrindinius toliau aptariamus klausimus (išsamesnė informacija pateikiama Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalies lentelėje „Teisė iš dalies užsiimti profesine veikla“).

5 diagrama. Valstybių narių, kuriose kyla pagrindinių probleminių klausimų, susijusių su neatitiktimis teisės iš dalies užsiimti profesine veikla reikalavimams, skaičius (2020 m. kovo mėn.)

Pirmasis klausimas buvo susijęs su atvejais, kai teisės iš dalies užsiimti profesine veikla principas netaikomas tam tikroms profesijoms. Nors nuostatos dėl teisės iš dalies užsiimti profesine veikla netaikomos specialistams, kurių profesinė kvalifikacija pripažįstama automatiškai (pavyzdžiui, gydytojams, slaugytojams, amatininkams ir (arba) prekybos specialistams arba specialistams, kuriems taikomi bendrieji rengimo principai), Peržiūrėtos direktyvos nuostatomis nesiekiama teisės iš dalies užsiimti profesine veikla principo netaikyti atskiroms sektorių profesijų veiklos rūšims. Toks besąlygiškas teisės iš dalies užsiimti profesine veikla principo netaikymas būtų nesuderinamas su Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika arba su pagrindinių teisių proporcingumo principu[37]. Šis klausimas buvo aptartas su dešimčia valstybių narių. Nors daugelyje valstybių narių padaryta pažanga, su kitomis valstybėmis narėmis vis dar vyksta diskusijos.

Antra, Komisija griežtai laikėsi nuomonės, kad teisė iš dalies užsiimti profesine veikla turėtų būti suteikiama ne tik gavus konkretų ir aiškų pareiškėjo prašymą, o kaip *ex officio* sprendimas. Mažai tikėtina, kad dauguma asmenų gerai žino apie galimybę įgyti teisę iš dalies užsiimti profesine veikla, todėl, atmetus jų prašymą dėl kvalifikacijos pripažinimo norint visapusiškai verstis atitinkama profesija, jie dažnai negalės kreiptis dėl tokios teisės suteikimo. Todėl tais atvejais, kai būtų galima suteikti teisę iš dalies užsiimti profesine veikla, kompetentingos institucijos turėtų arba įvertinti galimybę suteikti teisę iš dalies užsiimti profesine veikla tos pripažinimo procedūros metu, arba bent aiškiai informuoti pareiškėją apie tokią galimybę. Šis klausimas buvo aptartas su dviem valstybėmis narėmis, kurios padarė pažangą siūlydamos praktinius sprendimus.

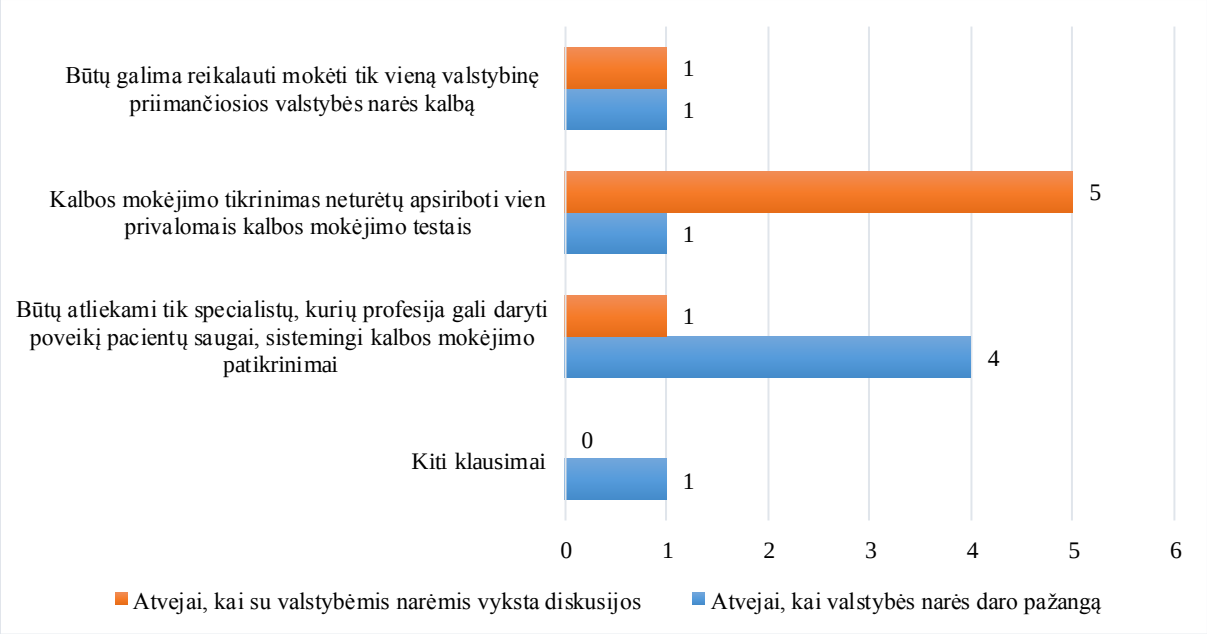
Taip pat įdomu pažymėti tai, kad kai kurios valstybės narės du kartus per metus teikiamose ataskaitose iškėlė problemą, susijusią su teisės iš dalies užsiimti profesine veikla suteikimu tais atvejais, kai teisės aktuose nustatyti tik saugomi profesiniai vardai (atsižvelgiant į tai, kad teisė iš dalies užsiimti profesine veikla iš esmės susijusi su teise užsiimti profesine veikla, o ne su profesiniais vardais, kuriais suteikiama teisė verstis tomis profesijomis).

[37] 2013 m. birželio 27 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimas *Nasiopoulos*, C-575/11, ECLI:EU:C:2013:430.

Kalbos mokėjimo tikrinimas

Naujųjų taisyklių, susijusių su **kalbos mokėjimo patikrinimais**, įgyvendinimo klausimas buvo nagrinėjamas prieš maždaug trečdalį valstybių narių pradėtų vykdymo užtikrinimo procedūrų metu. Jos buvo pradėtos dėl konkrečių pagrindinių klausimų, susijusių su neatitiktimis reikalavimams ir pavaizduotų toliau pateikiamoje 6 diagramoje (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalies lentelę „Kalbos mokėjimo tikrinimas“).

6 diagrama. Valstybių narių, kuriose kyla pagrindinių probleminių klausimų, susijusių su neatitiktimis kalbos mokėjimo patikrinimų reikalavimams, skaičius (2020 m. kovo mėn.)

Komisijos vykdymo užtikrinimo veiksmais buvo siekiama užtikrinti, kad, pavyzdžiui, būtų galima reikalauti mokėti tik vieną valstybinę priimančiosios valstybės narės kalbą ir kad būtų galima atlikti tik specialistų, kurių profesija gali daryti poveikį pacientų saugai, sistemingus kalbos mokėjimo patikrinimus. Paaiškėjo, kad daugiausia problemų kyla dėl keleto atvejų, kai valstybės narės yra nustačiusios privalomus kalbos mokėjimo testus, ir šiuo metu su dauguma atitinkamų valstybių narių vyksta diskusijos. Remdamasi nusistovėjusia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika[38], Komisija primygtinai reikalavo, kad kalbos mokėjimą būtų galima tikrinti tik jeigu pareiškėjo pateikti įrodymai (pvz., užsienio kalbų mokyklos išduoti kalbos mokėjimo pažymėjimai) nėra įtikinami.

Profesinė praktika

Komisija iškėlė klausimų dėl naujųjų taisyklių, susijusių su kitose valstybėse narėse atliktos **profesinės praktikos pripažinimu**, įgyvendinimo. Nustatyti septyni atvejai, kai nacionalinės

[38] 2000 m. birželio 6 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimas *Angonese*, C-281/98, ECLI:EU:C:2000:296, 38–44 punktai, ir 2015 m. vasario 5 d. Sprendimas *Komisija / Belgija*, C-317/14, ECLI:EU:C:2015:63, 27–31 punktai. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas labai aiškiai nurodė, kad tai, jog kalbos mokėjimą galima įrodyti tik pateikus vieną konkretų diplomą, pavyzdžiui, tik vienoje konkrečioje valstybėje narėje (arba jos provincijoje) išduotą pažymėjimą, laikoma nepagrįsta diskriminacija.

teisės aktai, apie kuriuos buvo pranešta, neatitiko šių taisyklių, nes į nacionalinę teisę buvo visiškai neperkeltos atitinkamos nuostatos, buvo netinkamai įgyvendinamos nuostatos dėl profesinės praktikos arba nebuvo paskelbtos užsienyje atliekamos profesinės praktikos organizavimo ir pripažinimo gairės. Nors dauguma valstybių narių, spręsdamos iškeltus klausimus, padarė pažangą, kai kuriais atvejais kartu su atitinkamomis valstybėmis narėmis reikia imtis tolesnių veiksmų (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalies lentelę „Profesinė praktika“).

Vidaus rinkos informacinė sistema

Nuo 2008 m. IMI padeda užtikrinti sklandų Direktyvos 2005/36/EB veikimą: šia sistema nacionalinėms kompetentingoms institucijoms sudaromos sąlygos tiesiogiai, greitai ir lengvai bendrauti saugioje interneto platformoje ir įveikti kalbos barjerus, nes į ją įtraukti iš anksto išversti standartiniai klausimai ir atsakymai.

Įsigaliojus Pakeitimų direktyvai 2013/55/ES, naudotis IMI tapo privaloma tiek vykdant administracinius mainus, tiek pranešant apie suderintus būtiniausius rengimo reikalavimus atitinkančios kvalifikacijos pavadinimus, nurodytus Peržiūrėtos direktyvos V priede.

Komisijos tarnybų darbinio dokumento IV dalies 1-ame skyriuje pateikiami statistiniai duomenys apie tai, kaip pagal šią direktyvą naudojamasi IMI platforma. Iš jų aiškiai matyti, kad ilgainiui naudojimasis IMI bendrajam administraciniam bendradarbiavimui palaikyti nuosekliai didėja (Komisijos tarnybų darbinio dokumento IV dalies 1 schema) ir kad nuo 2016 m., kai naudotis šia sistema tapo privaloma, jis padidėjo beveik du kartus (Komisijos tarnybų darbinio dokumento IV dalies 2 schema). Vis dėlto esama pavienių valstybių narių vykdomos veiklos skirtumų: kai kurios iš jų aktyviai siunčia užklausas, o kitos – daugiausia jas gauna (Komisijos tarnybų darbinio dokumento IV dalies 3 schema). Nors vidutinis atsakymų lygis tebėra gana aukštas (daugiau kaip 96 proc.), kelioms valstybėms narėms būdingas akivaizdžiai žemesnis atsakymų lygis. Didžiausias valstybių narių tarpusavio skirtumas susijęs su vidutiniu atsakymų pateikimo laiku (Komisijos tarnybų darbinio dokumento IV dalies 4 schema).

Tai, kad keletas valstybių narių neveiksmingai naudojasi IMI informacijos užklausomis, yra viena iš problemų, apie kurias dažniausiai pranešama valstybių narių du kartus per metus teikiamose ataskaitose. Pasak nacionalinių valdžios institucijų, keitimasis informacija galėtų būti veiksmingesnis, kai kurių šalių atsakymų pateikimo terminas yra pernelyg ilgas arba kai kuriais atvejais iš viso nesulaukiama tinkamų atsakymų, visų pirma kai tie atvejai susiję su kilmės valstybėje narėje nereglamentuojamomis profesijomis, reglamentuojamu rengimu arba profesinės patirties patikrinimu. Taip pat pranešta, kai kelios valstybės narės nenuosekliai naudojasi IMI paaiškinimams gauti, taip specialistams užkraudamos didesnę naštą.

2014 m. buvo įdiegti pranešimams apie Peržiūrėtos direktyvos V priede išvardytas kvalifikacijas teikti skirti IMI moduliai, kuriais pakeista ankstesnė pranešimų teikimo sistema, kai oficialūs pranešimai buvo siunčiami pasitelkiant valstybių narių nuolatines atstovybes. Šiuo tikslu Komisija sukūrė konkrečioms profesijoms skirtus IMI modulius, kuriais galima naudotis nuo tada, kai įsigaliojo Peržiūrėta direktyva. Į Peržiūrėtos direktyvos V priedą, kuris

atnaujinamas Komisijai nuolat priimant deleguotuosius sprendimus[39], jau įtraukta daugiau kaip 70 proc. pakeistų kvalifikacijų pavadinimų, apie kuriuos buvo pranešta per IMI. Todėl, kad Komisija galėtų reguliariai atnaujinti V priedą, labai svarbu, kad valstybės narės per IMI laiku praneštų apie pakeistus kvalifikacijų pavadinimus.

Europos profesinė kortelė ir įspėjimo mechanizmas

IMI tapo sėkminga dviejų naujų priemonių, įdiegtų atlikus pastarąją šios direktyvos peržiūrą, t. y. **Europos profesinės kortelės** ir **įspėjimo mechanizmo**, veikimo platforma.

Peržiūrėtoje direktyvoje nustatytas tam tikroms profesijoms skirto įspėjimo mechanizmo ir Europos profesinės kortelės teisinis pagrindas. Vėliau 2015 m. Komisija priėmė įgyvendinimo reglamentą[40], pagal kurį nuo 2016 m. sausio 18 d. penkiomis profesijomis (bendrosios praktikos slaugytojo, vaistininko, kineziterapeuto, nekilnojamojo turto agento ir kalnų gido) besiverčiantiems asmenims pradedama išduoti Europos profesines korteles.

Komisija atidžiai stebėjo, kaip veikia šios dvi naujos priemonės. Praėjus dvejiems metams nuo jų taikymo pradžios, Komisija įvertino suinteresuotųjų subjektų patirtį, įgytą naudojantis Europos profesine kortele ir įspėjimo mechanizmu. 2018 m. balandžio 9 d. ji savo išvadas kartu su patvirtinamaisiais statistiniais duomenimis paskelbė Komisijos tarnybų darbiniame dokumente[41] (toliau – 2018 m. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas). Iš 2018 m. Komisijos tarnybų darbinio dokumento matyti, kad valstybės narės ir suinteresuotieji subjektai teigiamai vertina Europos profesinę kortelę ir įspėjimo mechanizmą, tačiau jame taip pat pabrėžta, kaip svarbu nuolat teikti teisines ir technines konsultacijas ir tobulinti šios platformos funkcijas.

Šioje ataskaitoje nebus kartojamos 2018 m. Komisijos tarnybų darbinio dokumento išvados, su kuriomis galima išsamiai susipažinti. Vis dėlto, kadangi nuo tada, kai buvo paskelbtas 2018 m. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, pasikeitė patvirtinamieji statistiniai duomenys, prie šios ataskaitos pridedamo Komisijos tarnybų darbinio dokumento IV dalies 3 skyriuje pateikiama atnaujinta šių duomenų, įskaitant pastarojo laikotarpio (2018–2019 m.) duomenis, apžvalga.

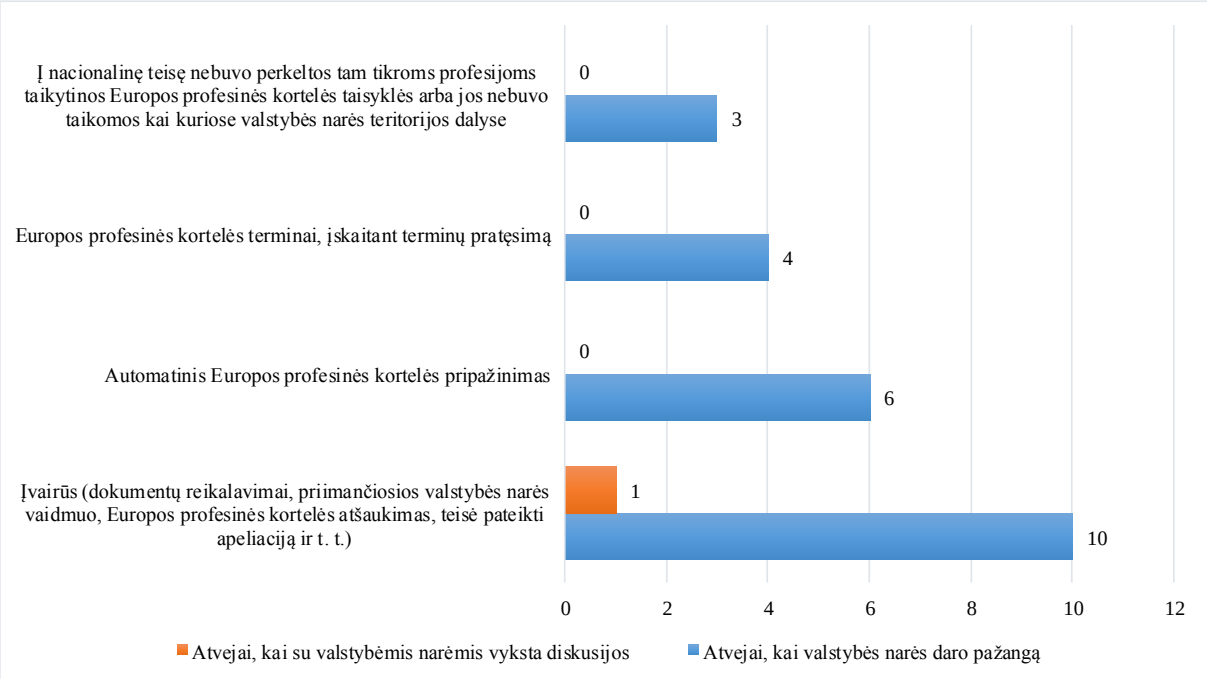
Komisijos veiksmais vykdymo užtikrinimo srityje sprendžiamos problemos, susijusios su Europos profesinės kortelės nuostatų laikymusi (tokių problemų kilo dviejuose trečdaliuose (18-oje) valstybių narių), ir problemos, susijusios su įspėjimo mechanizmo įgyvendinimu (tokių problemų kilo daugiau kaip pusėje (15-oje) valstybių narių). 7 diagramoje pavaizduoti pagrindiniai su neatitiktimis reikalavimams susiję probleminiai klausimai.

[39] Žr. 33 išnašą.

[40] 2015 m. birželio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/983 dėl Europos profesinės kortelės išdavimo ir įspėjimo mechanizmo taikymo procedūrų pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/36/EB (Tekstas svarbus EEE), OL L 159, 2015 6 25, p. 27–42.

[41] Europos Komisija, *Assessment of stakeholders' experience with the European Professional Card and the Alert Mechanism procedures*, SWD(2018) 90 *final*.

7 diagrama. Valstybių narių, kuriose kyla pagrindinių probleminių klausimų, susijusių su neatitiktimis Europos profesinės kortelės reikalavimams, skaičius (2020 m. kovo mėn.)

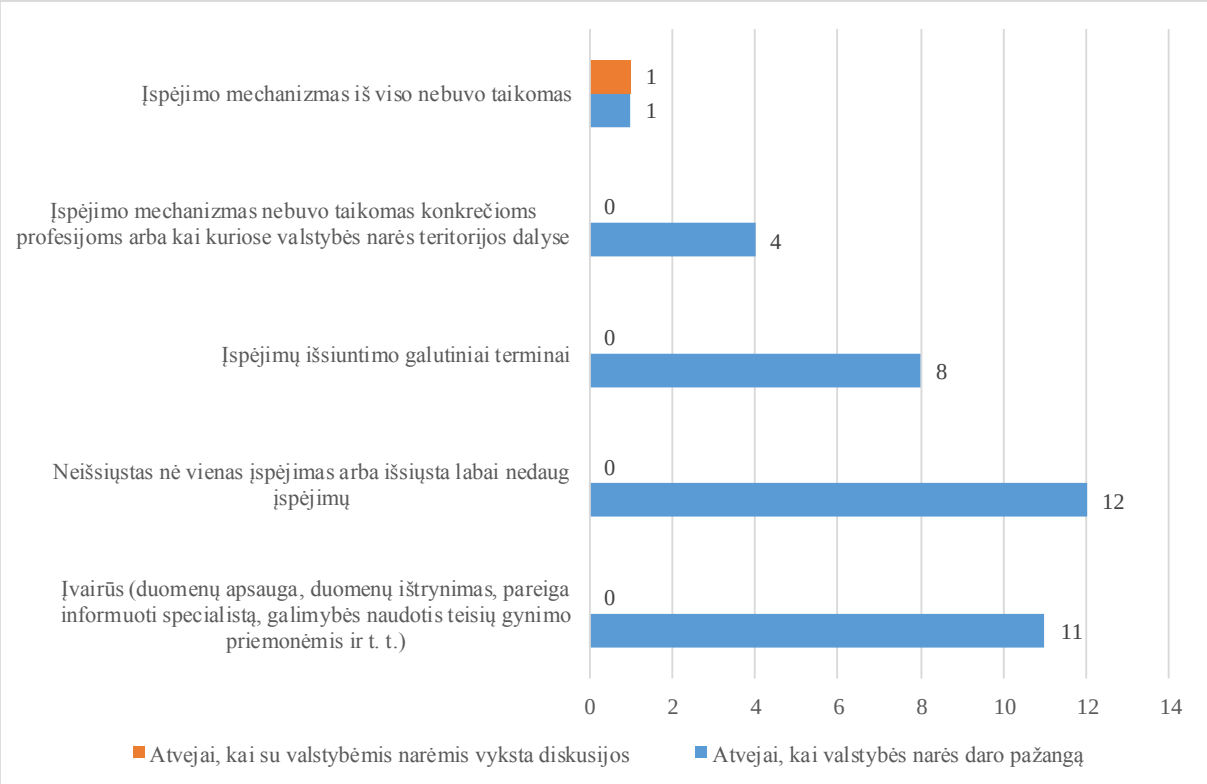

Komisijos atliktame perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių, apie kurias pranešė valstybės narės, vertinime nustatyti su Europos profesine kortele susiję probleminiai klausimai daugiausia buvo techninio pobūdžio ir susiję su procedūrinėmis taisyklėmis. Tai, be kita ko, buvo atvejai, kai teisės aktuose nenurodomi arba neteisingai nurodomi galutiniai terminai, taip pat kai visais Peržiūrėtoje direktyvoje reikalaujamais atvejais nenumatoma automatiškai pripažinti kvalifikacijos. Keliais atvejais į nacionalinę teisę nebuvo perkeltos tam tikroms profesijoms taikytinos Europos profesinės kortelės taisyklės arba Europos profesinės kortelės taisyklės pagal nacionalinę teisę nebuvo taikomos kai kuriose valstybės narės teritorijos dalyse. Komisijai išsiuntus raštus dėl pažeidimų, valstybės narės padarė pažangą šalindamos visus neatitikties reikalavimams atvejus (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalies lentelę „Europos profesinė kortelė“).

Remiantis valstybių narių du kartus per metus teikiamomis ataskaitomis, IMI įdiegta Europos profesinės kortelės dokumentų saugykla yra labai svarbi tinkamam Europos profesinės kortelės išdavimo procedūros veikimui užtikrinti. Europos profesinės kortelės dokumentų saugykla yra IMI įdiegta duomenų bazė, kurioje kiekviena valstybė narė pateikia informaciją apie taikomus dokumentų reikalavimus ir Europos profesinės kortelės išdavimo procedūrų mokesčius. Vis dėlto, remiantis valstybių narių du kartus per metus teikiamose ataskaitose pateikta grįžtamąja informacija, kai kurios valstybės narės Europos profesinės kortelės saugykloje nenurodo visų taikomų dokumentų reikalavimų. Kitos valstybės narės neatsižvelgia į įgyvendinimo reglamente nustatytas taisykles, susijusias su leidžiamais prašyti dokumentais. Remiantis du kartus per metus teikiamomis ataskaitomis, kai kuriais atvejais vis dar trūksta kompetentingų institucijų tarpusavio pasitikėjimo (pvz., institucijos prašo pateikti papildomus dokumentus netgi tuomet, kai nekyla abejonių, arba iš pradžių nesikreipia į kitos valstybės narės instituciją).

Kalbant apie Europos profesinę kortelę, kelios valstybės narės taip pat paragino nustatyti aiškesnę laikinai ir kartais teikiamų paslaugų apibrėžtį. Reikėtų pažymėti, kad tais atvejais, kai paslaugos teikiamos laikinai, Europos profesine kortele tik pakeičiama pagal Peržiūrėtos direktyvos 7 straipsnį teikiama išankstinė deklaracija (t. y. deklaracija dėl numatomos būsimos veiklos), todėl jos turėtų būti vertinamos vienodai. Todėl atsisakyti išduoti Europos profesinę kortelę laikinai teikti paslaugas ketinančiam asmeniui galima tik kai trūksta atitinkamų pridedamų dokumentų, nepateikiami teisėto įsisteigimo įrodymai arba dėl kitų esminių priežasčių, nurodytų Peržiūrėtos direktyvos 7 straipsnyje. Visų pirma, ankstesnės profesinės veiklos priimančiosios valstybės narės teritorijoje trukmė ir pobūdis neturėtų būti laikomi vienintelėmis priežastimis atsisakyti išduoti Europos profesinę kortelę. Valstybės narės, siekdamos nustatyti ir nubausti bet kokias taikomas nacionalines taisykles pažeidžiančius specialistus, gali imtis kitų priežiūros veiksmų.

8 diagrama. Valstybių narių, kuriose kyla pagrindinių probleminių klausimų, susijusių su neatitiktimis įspėjimo mechanizmo reikalavimams, skaičius (2020 m. kovo mėn.)

Kalbant apie įspėjimo mechanizmo įgyvendinimą, pradedant pažeidimo nagrinėjimo procedūras buvo siekiama užtikrinti, kad, pavyzdžiui, valstybės narės laikytųsi trijų dienų trukmės įspėjimų išsiuntimo termino ir vykdytų įsipareigojimus, susijusius su duomenų apsauga, duomenų ištrynimu ir informacijos teikimu specialistams. Dėl įspėjimo mechanizmo prieš daug valstybių narių buvo pradėti vykdymo užtikrinimo veiksmai. Valstybių narių buvo prašoma pagrįsti, kodėl nuo tada, kai buvo įdiegtas įspėjimo mechanizmas, jos neišsiuntė nė vieno įspėjimo arba išsiuntė labai nedaug įspėjimų. Komisija nustatė, kad keliais atvejais įspėjimo mechanizmas iš viso nebuvo taikomas konkrečioms profesijoms (pvz., nepilnamečių asmenų ugdymo, sveikatos priežiūros specialistams) arba konkrečiais atvejais (pvz.,

suklastotų diplomų) arba jis buvo taikomas tik tam tikrose valstybės narės teritorijos dalyse (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalies lentelę „Įspėjimo mechanizmas“).

Valstybės narės (išskyrus vieną valstybę narę), spręsdamos visus su įspėjimais susijusius klausimus, padarė pažangą. Su viena atitinkama valstybe nare Komisija šiuo metu palaiko diskusijas. Taip pat verta pažymėti, kad 2018 ir 2019 m. gerokai padidėjo Vidaus rinkos informacinėje sistemoje prie įvairių įspėjimo modulių užsiregistravusių kompetentingų institucijų skaičius (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento IV dalies 7 schemą). Šį padidėjimą galima paaiškinti 2018 m. liepos mėn. pradėtais Komisijos vykdymo užtikrinimo veiksmais.

Savo du kartus per metus teikiamose ataskaitose valstybės narės pranešė apie tam tikrus sunkumus, susijusius su įspėjimo mechanizmo veikimu. Tai, be kita ko, buvo sunkumai, kurių kyla siekiant laikytis įspėjimų išsiuntimo galutinio termino, nepakankamos techninės galimybės suvaldyti didelį kiekį įspėjamųjų pranešimų (atrinkti esminius ir (arba) svarbius įspėjimus) ir valstybių narių skirtumai, susiję su laiku, kada reikia siųsti įspėjimus (atsirandantys dėl taikomų skirtingų nuobaudų mechanizmų). Viena valstybė narė paragino Komisiją ES lygmeniu spręsti įspėjimų teisinio poveikio profesinės veiklos praktikai klausimą.

Prieiga prie informacijos internete, galimybės atlikti procedūras internetu ir biurokratijos mažinimas

Siekiant palengvinti, racionalizuoti ir supaprastinti dokumentų teikimo, saugojimo ir tvarkymo procedūras, iš esmės pertvarkytos nacionaliniu ir Europos lygmenimis įdiegtos teisės aktų sistemos. Tiek į Paslaugų direktyvą, tiek į Peržiūrėtą direktyvą įtraukta straipsnių, pagal kuriuos valstybės narės turi teikti informaciją internetu kontaktiniuose centruose, taip pat paslaugų teikėjams ir specialistams siūlyti naudotis elektroninėmis procedūromis. Išduodant Europos profesinę kortelę taip pat skatinama teikiant paraiškas dėl kvalifikacijos pripažinimo naudotis elektroninėmis procedūromis.

Nors elektroninis paraiškų tvarkymas suteikia akivaizdžios naudos, valstybės narės vis dar taiko keletą reikalavimų, kurie ne tik trukdo plėtoti dabartinę skaitmeninę sistemą, bet ir prieštarauja ES teisei. Atlikdama perkėlimo į nacionalinę teisę patikrinimus, Komisija nustatė keletą neteisėtos praktikos ar reikalavimų atvejų, susijusių su keliose valstybėse narėse prašomais pateikti dokumentais, pavyzdžiui, kai prašoma pateikti dokumentus ir tokiais prašymais viršijami šioje direktyvoje nustatyti reikalavimai (pvz., prašoma pateikti konkrečius standartus atitinkančius gyvenimo aprašymus arba nuotraukas, prašoma pateikti dokumentų originalus, patvirtintus V priede nurodytos kvalifikacijos įrodymų vertimus, asmens tapatybės kortelių arba pasų patvirtintas kopijas ir (arba) vertimus, specialia forma išdėstytą informaciją apie rengimą, dokumentus, kurių autentiškumą turi patvirtinti viena konkreti arba tam tikros rūšies kilmės arba priimančiosios valstybės narės įstaiga.

Komisija šį akivaizdžiai neteisėtos praktikos arba reikalavimų klausimą iškėlė 15-ai atitinkamų valstybių narių. Komisijai ėmusis pažeidimo nagrinėjimo veiksmų, valstybės narės daugeliu iš nustatytų atvejų (11 iš 15 atvejų) padarė pažangą ieškodamos praktinių problemų

sprendimo būdų. Vis dėlto su likusiomis keturiomis valstybėmis narėmis dar vyksta diskusijos dėl dokumentų reikalavimų (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalies lentelę „Prieiga prie informacijos internete, galimybės atlikti procedūras internetu ir biurokratijos mažinimas“).

Valstybių narių įpareigojimai, susiję su reikalavimais piliečiams teikti informaciją internetu ir e. valdžios paslaugas, nėra naujas dalykas, nes Direktyva 2013/55/ES padarytais pakeitimais tik papildyta Paslaugų direktyva[42]. Valstybės narės yra įpareigotos įsteigti kontaktinius centrus ir užtikrinti, kad juose paslaugų teikėjai galėtų gauti informaciją ir atlikti e. procedūras. Praktiškai tai reiškia, kad bet kuris paslaugų teikėjas (neatsižvelgiant į tai, ar jis jau yra įsisteigęs valstybėje narėje, nori pradėti teikti paslaugas ar paprasčiausiai laikinai arba kartais teikia tarpvalstybines paslaugas) turėtų turėti galimybę internetu ir kontaktiniame centre:

- gauti visą atitinkamą informaciją apie taikomas taisykles, kuriomis reglamentuojama teisė teikti paslaugas ir jų teikimas;

- atlikti visas procedūras ir formalumus, kurių reikia norint įgyti teisę teikti paslaugas ir jas teikti;

- gauti kompetentingų institucijų pagalbą, įskaitant informaciją apie tai, kaip paprastai aiškinami ir taikomi konkretūs reikalavimai.

Siekdama patikrinti, ar piliečiai ir įmonės iš tikrųjų gali internetu surasti atitinkamą informaciją ir atlikti administracines procedūras, Komisija 2018–2019 m. atliko visos ES masto nacionaliniuose kontaktiniuose centruose teikiamų paslaugų vertinimą, daugiausia dėmesio skirdama atrinktoms paslaugoms ir profesijoms. Atliekant šį vertinimą buvo tikrinama, ar kontaktiniuose centruose galima internetu rasti reikiamą informaciją ir atlikti procedūras, susijusias su architektūros, inžinerijos ir konsultacijų mokesčių klausimais paslaugų įmonių registravimu ir paraiškomis išduoti konkrečius statybos leidimus. Kalbant apie kvalifikacijų pripažinimą, atliekant šį vertinimą daugiausia dėmesio buvo skiriama gydytojams (gydytojams terapeutams), architektams, statybos inžinieriams, gidams, kalnų gidams ir vidurinių mokyklų mokytojams.

Atlikus šį vertinimą nustatyta, kad visose valstybėse narėse esama galimybių gerinti padėtį, tačiau jos nevienodos. Todėl 2019 m. birželio 6 d. Komisija nusprendė visoms valstybėms narėms išsiųsti oficialius pranešimus dėl internete pateikiamos informacijos ir galimybių internetu atlikti procedūras prieinamumo[43]. Pagrindinės nustatytos spragos buvo susijusios su informacijos, kuri turi būti teikiama kontaktiniuose centruose, trūkumu, dėl informacijos

[42] Peržiūrėtos direktyvos 57 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės teiktų tam tikrą konkrečią informaciją (pavyzdžiui, skelbtų reglamentuojamų profesijų sąrašą arba profesijų, kuriomis besiverčiančių asmenų profesinę kvalifikaciją laikino tarpvalstybinio paslaugų teikimo atveju valstybė narė patikrina iš anksto, kaip numatyta Direktyvos 2005/36/EB 7 straipsnio 4 dalyje, sąrašą). Peržiūrėta direktyva taip pat išplėsti Paslaugų direktyvoje nustatyti įpareigojimai, įtraukiant profesijas, kurioms netaikoma Paslaugų direktyva, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros srities profesijas, ir darbuotojų kvalifikacijos pripažinimo procedūras.

[43] Komisijos pranešimas spaudai MEMO/19/2772.

kokybės kylančiomis problemomis, internetu atliekamų procedūrų trūkumu ir apskritai problemomis, su kuriomis susiduria naudotojai, norintys pradėti arba atlikti tarpvalstybinę procedūrą. Šios problemos – tai, be kita ko, nepakankamos tarpvalstybinių naudotojų galimybės pasinaudoti internetinėmis procedūromis arba atlikti mokėjimus internetu. Šiuo metu Komisija vertina valstybių narių dėl oficialių pranešimų pateiktus atsakymus ir būtinus tolesnius valstybių narių veiksmus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, kai kurios valstybės narės, nepaisydamos elektroninių procedūrų ir gerai išplėtoto administracinio bendradarbiavimo teikiamos naudos, vis dar taiko procedūrinius reikalavimus, dėl kurių tampa sudėtinga teikti e. valdžios paslaugas ir kuriais netgi viršijama Peržiūrėta direktyva leidžiama praktika. Daugumoje valstybių narių reikia įvairiu mastu gerinti nacionalinių kontaktinių centrų veikimą, t. y. užtikrinti informacijos teikimą ir sudaryti sąlygas internetu atlikti procedūras.

Skaidrumo įpareigojimai

Peržiūrėtos direktyvos 59 straipsnyje daugiausia dėmesio skiriama skaidrumo priemonėms, įpareigojant visas valstybes nares teikti informaciją apie jų reglamentuojamas profesijas, įskaitant regioniniu lygmeniu reglamentuojamas profesijas.

Visų pirma, iki 2016 m. sausio 18 d. valstybės narės reglamentuojamų profesijų duomenų bazėje[44] turėjo pateikti (ir nuolat atnaujinti) šią informaciją:

- esamų reglamentuojamų profesijų sąrašą, nurodant kiekvienai profesijai priskiriamą veiklą, reglamentuojamo rengimo sąrašą ir specialios struktūros rengimo[45] sąrašą;

- sąrašą profesijų, kuriomis besiverčiančių asmenų kvalifikacijos, prieš jiems pirmą kartą teikiant paslaugas, turi būti patikrintos, kaip numatyta Peržiūrėtos direktyvos 7 straipsnio 4 dalyje, kartu pateikiant tų profesijų įtraukimo į tą sąrašą pagrindimą;

- informaciją apie reikalavimus, kuriais apribojama teisė užsiimti arba verstis reglamentuojamomis profesijomis, ir priežastys, dėl kurių manoma, kad tie reikalavimai atitinka nediskriminavimo ir proporcingumo principus.

Peržiūrėtos direktyvos 59 straipsnio 3 ir 5 dalyse nustatytas abipusio vertinimo, kuris buvo atliekamas 2014–2016 m., teisinis pagrindas. Jo metu valstybės narės galėjo palyginti savo reglamentavimo metodus ir buvo įpareigotos prireikus supaprastinti nacionalines reglamentuojamų profesijų reguliavimo teisines sistemas. Pagal šį procesą valstybės narės turėjo iki 2016 m. sausio 18 d. pateikti nacionalinius veiksmų planus, kuriuose būtų pristatyti proporcingumo vertinimų rezultatai ir nustatytas poreikis imtis reformų. Iš šių planų buvo matyti, kad labai skiriasi įvairių valstybių narių užmojai ir kad abipusio vertinimo metu atlikti proporcingumo vertinimai dažnai buvo labai prastos kokybės.

[44] https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/.

[45] Specialios struktūros rengimas, nurodytas Peržiūrėtos direktyvos 11 straipsnio c punkto ii papunktyje.

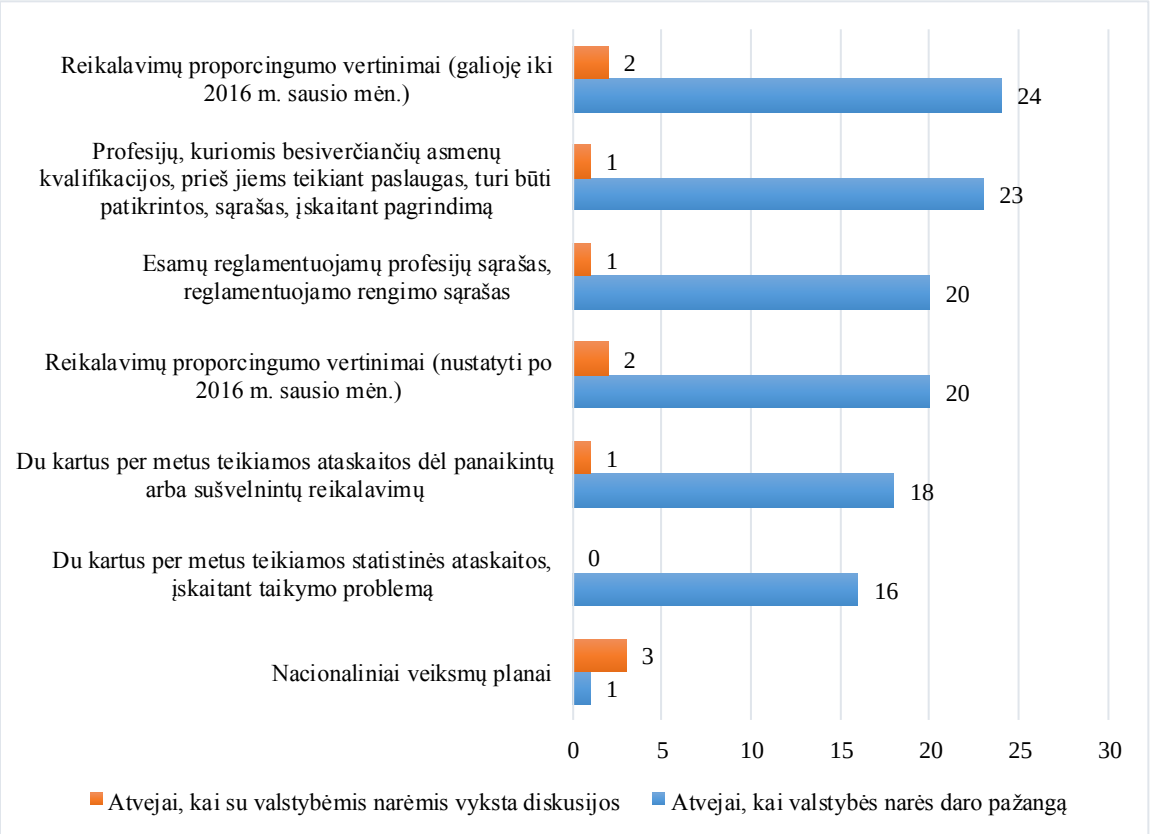
Galiausiai pagal Peržiūrėtos direktyvos 59 straipsnio 5 dalį valstybės narės per šešis mėnesius nuo priėmimo turėjo pateikti Komisijai informaciją apie visus po 2016 m. sausio 18 d. nustatytus reikalavimus ir nurodyti priežastis, dėl kurių, jų nuomone, tie reikalavimai atitinka nediskriminavimo ir proporcingumo principus.

Iki 2016 m. sausio 18 d., o vėliau kas dvejus metus valstybės narės taip pat turi pranešti apie visus panaikintus arba sušvelnintus reikalavimus.

Šiuo tikslu Komisija nuolat atnaujina reglamentuojamų profesijų duomenų bazę, kad joje būtų saugoma visa jai pagal šios direktyvos 59 straipsnį perduota informacija. Pavyzdžiui, 2018 m. ji, siekdama padėti valstybėms narėms įvertinti reglamentavimo proporcingumą, parengė naują patikros formą, į kurią įtraukė konkrečių klausimų. Be šios naujosios patikros formos, Komisija paskelbė neoficialias gaires, kurios buvo aptartos ekspertų grupės posėdžiuose. Šių priemonių tikslas buvo gerinti valstybių narių teikiamų analizių kokybę ir didinti jų išsamumą. Be to, dabar proporcingumo vertinimai viešai skelbiami minėtos duomenų bazės, kuri, siekiant dar labiau supaprastinti ataskaitų teikimo įpareigojimus, šiuo metu perkeliama į IMI, interneto svetainėje. Vis dėlto, nepaisant nuolatinių pastangų, daugeliu atvejų valstybių narių atliekami proporcingumo vertinimai tebėra prastos kokybės.

Komisija įvertino, kaip valstybės narės vykdo Peržiūrėtoje direktyvoje nustatytus skaidrumo ir ataskaitų teikimo įpareigojimus. Ji išnagrinėjo neatitikties reikalavimams atvejus 27-iose valstybėse narėse, kurios nepakankamai kruopščiai vykdė skaidrumo įsipareigojimus (daugiau informacijos pateikiama Komisijos tarnybų darbinio dokumento III dalies lentelėje „Skaidrumo įpareigojimai“).

9 diagrama. Valstybių narių, kuriose kyla pagrindinių probleminių klausimų, susijusių su neatitiktimis skaidrumo reikalavimams, skaičius (2020 m. kovo mėn.)

Daugelis valstybių narių į savo sąrašus neįtraukė visų reglamentuojamų profesijų, reglamentuojamo rengimo ir (arba) visų profesijų, kuriomis besiverčiančių asmenų kvalifikacija pagal Peržiūrėtos direktyvos 7 straipsnio 4 dalį turi būti patikrinama iš anksto, ir nepateikė tinkamų pagrindimų. Be to, kai kurios šalys nepranešė apie profesijas, reglamentuojamas remiantis konkrečiais ES teisės aktais, pagal kuriuos valstybėms narėms suteikiama laisvė savo nuožiūra spręsti, kaip juos įgyvendinti. Kalbant apie profesijas, kuriomis besiverčiančių asmenų kvalifikacija turi būti patikrinama iš anksto, reikėtų pabrėžti, kad atliekant šį Komisijos vertinimą buvo nagrinėjami tik skaidrumo įpareigojimai ir kad jis nedaro poveikio jokiems pagrindimų, susijusių su visuomenės sveikata ir sauga, tinkamumo vertinimams. Kelios valstybės narės vis dar nėra pateikusios nacionalinių veiksmų planų.

Komisija taip pat nustatė, kad į reglamentuojamų profesijų duomenų bazę visiškai neįtraukti kai kurių esamų profesijų proporcingumo vertinimai. Tokių kai kurių profesijų vertinimų nepateikė daugiau kaip 20 valstybių narių. Kai kurios valstybės narės nepateikė daugiau kaip 80 proc. profesijų, apie kurias jos pranešė, proporcingumo vertinimų. Be to, daug valstybių narių nepateikė informacijos apie su kai kuriomis profesijomis susijusius esamus arba naujai nustatytus reikalavimus, taikomus pradedant verstis arba verčiantis atitinkama profesija. Daug valstybių narių per nustatytą terminą taip pat nepateikė panaikintų arba sušvelnintų reikalavimų ataskaitų.

Komisija patikrino, kaip vykdomi valstybių narių įpareigojimai pagal Peržiūrėtos direktyvos 60 straipsnio 1 dalį du kartus per metus teikti ataskaitas, įskaitant statistines suvestines ir pagrindinių Peržiūrėtos direktyvos taikymo problemų aprašus. Dėl beveik trečdalio valstybių narių buvo imtasi vykdymo užtikrinimo veiksmų, ir nuo tada jos pateikė trūkstamas ataskaitas.

Kaip matyti iš pirmiau pateiktos 8 diagramos, Komisijai ėmusis vykdymo užtikrinimo veiksmų, dauguma valstybių narių gerokai sustiprino pastangas baigti kurti minėtą duomenų bazę. Tai – svarbus laimėjimas, nes ES piliečiams, norintiems savo profesija verstis užsienyje, reglamentuojamų profesijų duomenų bazė yra vienas iš svarbių informacijos šaltinių. Vis dėlto, norint užtikrinti, kad būtų vykdomi skaidrumo ir ataskaitų teikimo įpareigojimai, reikalingos nuolatinės valstybių narių pastangos. Užtikrinti šios informacijos tikslumą tebėra valstybių narių pareiga. Komisija toliau atidžiai stebės, kaip vykdomi šie įpareigojimai.

4. RUMUNIJOS SLAUGYTOJAMS SKIRTOS SPECIALIOS TOBULINIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Rumunija, vadovaudamasi Pakeitimų direktyvos 2013/55/ES 36 konstatuojamojoje dalyje pateikta rekomendacija, yra sukūrusi bendrosios praktikos slaugytojų, kurių kvalifikacija neatitinka Direktyvoje 2005/36/EB nustatytų būtiniausių rengimo reikalavimų, tobulinimo programą. Jos tikslas buvo sudaryti sąlygas specialistams, kurie kvalifikaciją įgijo iki Rumunijos įstojimo į ES, kelti savo kvalifikaciją, kad ji atitiktų šiuos būtiniausius ES lygmeniu taikomus reikalavimus.

2012–2014 m. šios programos turinys buvo aptartas su Europos Komisija ir valstybių narių (BE, DE, ES, FR, IE, MT, PL, IT ir UK) ekspertais. Ekspertai išsamiai išnagrinėjo rengimo kursus, kurie Rumunijoje anksčiau buvo organizuojami povidurinio ugdymo ir aukštojo mokslo lygmenimis, kad nustatytų, kokiu mastu jie atitinka Direktyvoje 2005/36/EB nustatytus būtiniausius reikalavimus, susijusius su rengimo valandų skaičiumi, studijų metais, mokymo dalykais ir įgytinais įgūdžiais, žiniomis ir kompetencijomis. Tobulinimo kursais buvo siekiama panaikinti nustatytas spragas. Valstybių narių ekspertams atlikus vertinimą ir surengus tolesnes konsultacijas, šios programos projektas buvo atitinkamai pritaikytas, kad būtų atsižvelgiama į gautą grįžtamąją informaciją, pvz., susijusią su priėmimo į kursus reikalavimais, rengimo valandų skaičiumi ir priežiūra klinikinio rengimo metu.

Rumunija galutinę slaugytojų programą sukūrė Bendru nacionalinio švietimo ministro ir sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. 4317/943/2014; ji buvo patvirtinta Rumunijos slaugytojų, akušerių ir gydytojų padėjėjų draugijos ir Nacionalinio švietimo ministerijos įsakymu Nr. 5114/2014.

Siekdamos įgyvendinti šią tobulinimo programą povidurinio ugdymo lygmeniu, 2013–2014 m. Rumunijos nacionalinio švietimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Rumunijos slaugytojų, akušerių ir gydytojų padėjėjų draugija ir Nacionalinė ligoninių akreditavimo komisija surengė aštuonis instruktorių rengimo seminarus, kuriuose dalyvavo ekspertai iš penkių valstybių narių (BE, DK, IE, PL ir UK).

Ši programa buvo pradėta įgyvendinti 2014–2015 akademiniais metais ir, remiantis Rumunijos švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijos pateikta informacija, iki 2018–2019 akademinių metų pabaigos ją baigė daugiau kaip 3 000 vidurinį išsilavinimą įgijusių asmenų ir 23 aukštųjų mokyklų absolventai.

2018 m. kovo ir gegužės mėn. Rumunija profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatorių grupėje šią programą pristatė valstybėms narėms.

Valstybių narių ekspertai išnagrinėjo Rumunijos pateiktą informaciją ir dokumentus ir Komisijai pateikė savo atsiliepimus apie šios programos rezultatus. Rumunija tinkamai atsakė į visus valstybių narių pateiktus klausimus ir pastabas. Nė viena valstybė narė neprieštaravo Rumunijos pasiūlymui ateityje šios programos absolventų kvalifikaciją pripažinti automatiškai.

Galima teigti, kad Rumunija įgyvendino šią tobulinimo programą, dėl kurios buvo iš anksto susitarta su valstybėmis narėmis, siekdama sudaryti sąlygas šios programos dalyviams kelti

savo kvalifikaciją, kad ji atitiktų Direktyvoje 2005/36/EB nustatytus būtiniausius reikalavimus. Nuo to laiko šią programą sėkmingai baigė daug studentų.

Daugiau informacijos pateikiama prie šios ataskaitos pridedamo Komisijos tarnybų darbinio dokumento V dalyje.

5. NAUJAUSI POKYČIAI

Dėl labai skirtingų nacionaliniuose veiksmų planuose išdėstytų užmojų ir atsižvelgdama į dažnai prastą abipusio vertinimo metu atliktų proporcingumo vertinimų kokybę, Komisija, įgyvendindama 2017 m. bendrosios rinkos strategiją, paskelbė dvi iniciatyvas, kuriomis siekiama srityse, kurioms taikoma Peržiūrėta direktyva, išnaudoti visas bendrosios rinkos teikiamas galimybes. Komisija paskelbė Komunikatą dėl tam tikrų profesinių paslaugų reglamentavimo reformų rekomendacijų[46] ir pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria nustatoma proporcingumo patikra, atliekama prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas.

Komunikate dėl tam tikrų profesinių paslaugų reglamentavimo reformų rekomendacijų nagrinėjama, kaip valstybėse narėse reglamentuojamos septynių grupių profesinės paslaugos. Į jį įtraukta rekomendacijų, skirtų valstybėms narėms, kuriose reglamentavimas, atsižvelgiant į juo siekiamus tikslus (pavyzdžiui, užtikrinti paslaugų gavėjų sveikatos apsaugą arba saugą), palyginti su kitomis valstybėmis narėmis, atrodo pernelyg sudėtingas. Šios rekomendacijos grindžiamos kiekybiniu ir kokybiniu ribojimo lygio (vadinamojo ribojimo rodiklio) vertinimu. Tai – papildoma priemonė, kuria siekiama padėti valstybėms narėms vykdyti reformas, šiuo tikslu nustatant galimo pernelyg didelio reglamentavimo atvejus.

2018 m. birželio 28 d. buvo priimta Direktyva (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros[47], kuri visose valstybėse narėse turėtų būti įgyvendinta iki 2020 m. liepos 30 d. Joje nustatyti aiškūs įpareigojimai prieš priimant naujus teisės aktus arba dalinius galiojančių įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatų pakeitimus, kuriais ribojamos galimybės užsiimti reglamentuojama profesine veikla ar ja verstis, atlikti išankstinius proporcingumo vertinimus ir šių proporcingumo vertinimų atlikimo teisinė sistema. Kai ši direktyva bus įgyvendinta, ji turėtų padėti užkirsti kelią neproporcingo reglamentavimo atvejams. Šiuo metu Komisija, pasitelkdama koordinatorių grupę ir kartu su valstybėmis narėmis, stebi valstybėse narėse įgyvendinant šią direktyvą daromą pažangą.

2018 m. teisėkūros institucijos priėmė Bendrųjų skaitmeninių vartų reglamentą[48], kuriuo fiziniams asmenims ir įmonėms suteikiama prieiga prie internetinės informacijos ir procedūrų, pagalbos ir problemų sprendimo paslaugų. Reikia pažymėti, kad, jei valstybės narės vykdys Paslaugų direktyvoje ir Peržiūrėtoje direktyvoje dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo nustatytus su informacijos teikimu susijusius įpareigojimus, joms bus lengviau laikytis Bendrųjų skaitmeninių vartų reglamente nustatytų informacijos teikimo reikalavimų. Tuo pat metu Bendrųjų skaitmeninių vartų koordinavimo grupėje vyksta diskusijos, siekiant nustatyti informacijos apimtį ir kokybę ir užtikrinti tarpvalstybinę prieigą prie internetinių procedūrų.

[46] 2017 m. sausio 10 d. Komunikatas dėl tam tikrų profesinių paslaugų reglamentavimo reformų rekomendacijų, COM(2016) 0820 *final*.

[47] OL L 173, 2018 7 9, p. 24–35.

[48] 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (Tekstas svarbus EEE).

2019 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba paragino ES ir valstybes nares pašalinti likusius nepagrįstus bendrosios rinkos trukdžius, kartu pažymėdama, kad neturėtų būti kuriama jokių naujų kliūčių[49]. Remdamasi šiuo pradiniu prašymu, 2019 m. gegužės mėn. Konkurencingumo taryba paragino Komisiją „ne vėliau kaip 2020 m. kovo mėn. užbaigti likusių reglamentavimo ir su reglamentavimu nesusijusių kliūčių ir galimybių bendrojoje rinkoje vertinimą, ypač daug dėmesio skiriant paslaugoms, <...> vertinant iš įmonių ir vartotojų perspektyvos <...>“[50]. Reaguodama į tai, Komisija patvirtino ataskaitą, kurioje nustatytos pačių įmonių dažniausiai pranešamos kliūtys[51]. Remdamasi šiomis verslo perspektyvomis, taip pat vartotojų patirtimi, įtraukta į 2019 m. lapkričio mėn. paskelbtą ES vartotojų sąlygų rezultatų suvestinę[52], Komisija 2020 m. kovo mėn. priėmė Komunikatą dėl trukdžių ir kliūčių bendrojoje rinkoje. Šiame komunikate Komisija, siekdama nustatyti svarbiausias sritis, kuriose reikia toliau plėtoti ir stiprinti bendrąją rinką, išnagrinėjo dažniausiai vartotojams ir įmonėms susirūpinimą keliančius klausimus[53].

Atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos raginimą, kartu su Komunikatu dėl trukdžių ir kliūčių bendrojoje rinkoje Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, taip pat parengė ilgalaikį geresnio bendrosios rinkos taisyklių įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo veiksmų planą[54]. Komisija palankiai įvertino Europos Vadovų Tarybos raginimą ir parengė įvairius veiksmus, kuriais siekiama gerinti bendrosios rinkos taisyklių vykdymo užtikrinimą ir jų laikymąsi. Profesijų reglamentavimo srityje itin svarbūs šie veiksmai:

- atnaujintų rekomendacijų dėl profesinių paslaugų reglamentavimo reformos paskelbimas remiantis 2017 m. sausio 17 d. Komisijos komunikatu ir

- Komisijos pagalba ir gairės valstybėms narėms, siekiant gerinti ribojamojo reguliavimo *ex ante* vertinimų pagal Proporcingumo patikros direktyvą kokybę.

[49] 2019 m. kovo 22 d. Europos Vadovų Tarybos išvados (EUCO 1/19).
[50] 2019 m. gegužės 27 d. Konkurencingumo tarybos išvados „Naujas užmojis konkurencingoje bendrojoje rinkoje“ (COMPET 437, 9743/19).
[51] „Verslo kelionė bendrojoje rinkoje: praktiniai trukdžiai ir kliūtys“, SWD(2020) 54 *final*.
[52] 2019 m. lapkričio 28 d. Europos Komisijos vartotojų sąlygų rezultatų suvestinė „Vartotojai bendrojoje rinkoje“, 2019 m. leidimas.
[53] 2020 m. kovo 10 d. Komunikatas dėl kliūčių bendrojoje rinkoje nustatymo ir šalinimo, COM(2020) 93 *final*.
[54] 2020 m. kovo 10 d. Komunikatas dėl ilgalaikio geresnio bendrosios rinkos taisyklių įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo veiksmų plano, COM(2020) 94 *final*.

6. IŠVADOS

Remdamasi šioje ataskaitoje pateikta informacija, Komisija gali padaryti tam tikras išvadas dėl Peržiūrėta direktyva padarytų pakeitimų įgyvendinimo ir dėl sričių, kurias verta toliau nagrinėti arba tobulinti. Apskritai Peržiūrėta direktyva nustatyta teisinė sistema veiksmingai padeda skatinti specialistų judumą valstybėse narėse[55]. Nors tai, kad atliekant profesinių kvalifikacijų pripažinimo procedūrą taikomos šiuolaikinės technologijos, galima laikyti vienu iš sėkmingų rezultatų, valstybės narės turi toliau stengtis užtikrinti, kad būtų laikomasi reikalavimų kontaktiniuose centruose teikti informaciją ir e. valdžios paslaugas.

Spręsdamos įvairius klausimus, iškeltus vykdomų pažeidimo tyrimo procedūrų metu, valstybės narės padarė pažangą, tačiau tebėra keletas susirūpinimą keliančių sričių. Dar neišspręsti keli konkretūs klausimai, ir, norint juos išspręsti, gali prireikti nuolatinio atitinkamų valstybių narių bendradarbiavimo.

a) Susirūpinimą keliančios sritys

Nepaisydamos elektroninių procedūrų ir gerai išplėtoto administracinio bendradarbiavimo teikiamos naudos, kai kurios valstybės narės vis dar taiko procedūrinius reikalavimus, dėl kurių pareiškėjams užkraunama didelė našta ir tenka patirti didelių išlaidų. Taip pat tebėra sunkumų, susijusių su e. valdžios priemonėmis ir taikomomis procedūromis, kuriomis viršijama šia direktyva leidžiama praktika.

Daugumoje valstybių narių reikia gerinti nacionalinių kontaktinių centrų veikimą, t. y. užtikrinti, kad juose būtų teikiama informacija ir sudaromos sąlygos internetu atlikti procedūras.

2014–2016 m. atliktas abipusis vertinimas nebuvo paskata imtis svarbių reglamentuojamų profesijų taisyklių reformų. Valstybių narių proporcingumo vertinimai dažnai buvo prastos kokybės ir juos atliekant buvo siekiama išlaikyti esamą reglamentavimo padėtį. Komisijos vykdymo užtikrinimo veiksmais, kurių ji ėmėsi pastaruoju metu, patvirtinta, kad daugelis valstybių narių vis dar nepakankamai kruopščiai vykdo įsipareigojimus, susijusius su informacijos apie reglamentuojamas profesijas skaidrumu ir reglamentavimo proporcingumu. Tuo patvirtinama būtinybė laiku įgyvendinti Proporcingumo patikros direktyvą ir užtikrinti tinkamą jos taikymą.

b) Neišspręsti klausimai

Keletas atvejų, kai konkrečiose valstybėse narėse nesilaikoma Peržiūrėtos direktyvos reikalavimų, vis dar nagrinėjami vykdomų pažeidimo nagrinėjimo procedūrų metu. Šie atvejai susiję su netinkamu nuostatų dėl kalbos mokėjimo patikrinimų, tarpvalstybinio paslaugų teikimo ir teisės iš dalies užsiimti profesine veikla įgyvendinimu.

[55] Su sistemos veiksmingumo, kuris išreiškiamas kvalifikacijų pripažinimo lygiu, visoje ES vertinimu galima susipažinti bendrosios rinkos rezultatų suvestinėje, kuri pateikiama adresu https://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_per_policy_area/professional_qualifications/index_en.htm.

Reikia atlikti tolesnius tyrimus, kad būtų galima įvertinti galimo žinių ir įgūdžių reikalavimų, taip pat būtiniausių sektorių profesijų mokymo dalykų sąrašų priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos (tai galima padaryti Komisijai priimant deleguotuosius aktus) būtinybę ir mastą.

Buvo galima pasiekti tik vieną susitarimą dėl bendrųjų rengimo principų (bendrojo slidinėjimo instruktorių rengimo testo). Paaiškėjo, kad netgi laikantis principo „iš apačios į viršų“ sudėtinga susitarti dėl būtiniausių rengimo standartų. Kelių pasiūlymų, susijusių su tam tikromis profesijomis, atvejais nepasiekta reikalaujama valstybių narių, kuriose ta profesija reglamentuojama, skaičiaus riba, o juos įgyvendinant reglamentavimas nacionaliniu lygmeniu galėtų būti ne tik derinamas, bet ir išplėstas.

Įspėjimo mechanizmo veikimo srityje valstybėms narėms kyla tam tikrų praktinių sunkumų, visų pirma tvarkant daug įspėjamųjų pranešimų ir atrenkant svarbius įspėjimus.

c) Teigiami pokyčiai

Veiksmai, kurių Komisija ėmėsi vykdymui užtikrinti, padėjo veiksmingai gerinti Peržiūrėtos direktyvos įgyvendinimą.

IMI padeda užtikrinti sklandų šios direktyvos veikimą, nes ja sukurta saugi internetinė platforma, skirta administraciniams mainams vykdyti, paraiškoms dėl Europos profesinės kortelės išdavimo tvarkyti ir aktyvaus įspėjimo mechanizmo veikimui užtikrinti. Norint užtikrinti, kad ši sistema ir toliau veiktų veiksmingai, būtinas nuolatinis valstybių narių bendradarbiavimas, teisinė ir techninė parama ir tolesnis tobulinimas.

Direktyvos V priedo atnaujinimo procedūra duoda teigiamų rezultatų. Komisija reguliariai naudojasi jai suteiktais įgaliojimais atnaujinti informaciją remiantis valstybių narių per IMI pateiktais pranešimais.

Proporcingumo patikros direktyva papildomi šioje direktyvoje įtvirtinti skaidrumo įpareigojimai ir ja bus naudojamasi siekiant ateityje užkirsti kelią neproporcingam profesinių paslaugų reglamentavimui.

Šią ataskaitą Komisija teikia vykdydama Direktyvos 2005/36/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva 2013/55/ES, 60 straipsnio 2 dalyje nustatytus ataskaitų teikimo reikalavimus.

Komisija ragina Europos Parlamentą, Tarybą, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą ir Regionų komitetą susipažinti su šia ataskaita.